КПСС XXVI СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРАМИЗ!

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН. ● № 3 (7744). ● 6 январь, 1982 йил ▲ ЧОРШАНБА ● Баҳоси 3 тийин

Тошкентдаги бадиий буюмлар ишлаб чиқариш бирлашмасида шу йилнинг ўзида яна 10 та «Н» индексли махсулотлар тайёрлаш ўзлаштирилади. Устки қисмига турли безаклар тикилган чойшаблар эса эндиликда анча мукаммал бўлган машиналарда тайёрланади. Япониядан келтирилган янги тикиш машиналари корхона цехларига ўрнатилиб, унинг иш технологияси ўзлаштирилди. Суратда: ёш ишчи Васила Одилова янги машина билан танишмоқда.

А. Кошкин ва Р. Шарипов фотоси. (ЎзТАГ).

1982 йил: ЭСТАФЕТА ҚАБУЛ ҚИЛИНДИ!

Совет кишилари 1981 йилни яхши, байрам кайфияти билан кузатиб қолдилар.

Зарбдор меҳнат эстафетасини 1982 йил — СССРнинг 60 йиллик юбилейи нишонланадиган йил қабул қилиб олди. Республика меҳнаткашлари ана шу шонли сана шарафига социалистик мусобақани кенг авж олдириб, йилнинг биринчи кунлариданоқ юксак суръат билан меҳнат қилмоқдалар.

ЎзТАГ мухбирлари хабар қиладилар:

● ТОШКЕНТ

Тошкент бинокорлик материаллари комбинатида пардозлаш плиталари ишлаб чиқариш учдан бир баравар кўпайди. Бу ерда бир йилда 250 минг квадрат метр кафель ишлаб чиқариш қувватига эга бўлган янги поток линия ишга туширилди. Бу линия технология жараёнининг юксак даражада автоматлашганлиги билан ажралиб туради. Фойдаланувчилар линияни муддатидан илгари лойиҳадаги қувватига етказиш ҳамда шу йўл билан топшириққа қўшимча равишда Ўрта Осиёнинг янги қурилишларига ўн минглаб квадрат метр қимматли пардозлаш материалларини юбориш ниятидадир.

● АНГРЕН

«Ангренский» разрези кончилари янги йилда истеъмолчиларга графикка қўшимча равишда дастлабки минг тонна кўмир жўнатдилар. В. Лазарев, К. Нишонов, В. Қозоқовлар бошчилик қилаётган экскаватор машинистлари бригадалари биринчи кунданоқ зарбдорларча меҳнат қилмоқда. Бригадаларнинг ҳар бири бир сменада ўнлаб тонна ёқилғи чиқармоқда. Ангрен кончилари ўтган йили планга қўшимча икки юз тоннадан кўп кўмир қазиб чиқаришга эришиб бу муваффақият билангина кифояланиб қолмай, шу билан бирга СССРнинг 60 йиллиги шарафига қабул қилинган мажбуриятни бажариш учун астойдил меҳнат қилмоқдалар. Шу мақсадда энг яхши экскаватор машинистларнинг тажрибаси кенг оммалаштирилмоқда, янги, янада қудратли техника ишлаб чиқаришга жорий этилмоқда.

● ТЕРМИЗ

Амударё дарёчилари беш йилликнинг иккинчи йилини зарбдорларча бошладилар. Мамлакатдаги энг жанубий халқаро дарё портидан дўст мамлакат учун юк ортилган баржаларнинг дастлабки карвонлари Афғонистонга етиб келди. «Беш» ва «Шайдаков» теплоходлари икки рейсдаёқ графикни ошириб бажардилар. Дарёчилар планга қўшимча дастлабки юзлаб тонна юкни ташидилар. Докерлар ҳам юксак суръат билан ишламоқдалар. Шу кунларда Василий Цимбал, Борис Казин ва бошқа механизатор докерлар бригадалари ҳам топшириққа қўшимча ўнлаб тонна юкни ортиб туширдилар ва кемаларнинг ўз вақтида жўнаб кетишини таъминладилар.

● БУХОРО

«Средазнефтегазмонтаж» трестининг тўққизинчи ихтисослаштирилган бошқармасидан Владимир Беляев, Геннадий Одилбеков ва Евгений Самаркандский бошлиқ оғир юк автомобиль ҳайдовчилар бригадалари ўзларининг биринчи рейсларини иккинчи ярим йил ҳисобига ўтказдилар. Улар кўп тоннали асбоб-ускуналарни Шўртон газ конига, Чимкент компрессор станциясига, Муборак газни қайта ишлаш заводига графикдан анча ўзиб етказиб бермоқдалар. Ҳайдовчилар СССРнинг 60 йиллигигача беш йилликнинг икки ярим йили топшириғини бажариш учун курашмоқдалар.

● ОЛОТ

Олот районидаги Навоий номли колхознинг сут товар фермасига янги йил бошларида худди ёз келгандек бўлди. Чорвадорлар январь ойининг дастлабки кунлариданоқ энг кўп сут соғиб олишга эришдилар. Бу ерда ҳар бир сигир йилнинг иссиқ вақтидаги каби бир кеча-кундузда 12—13 килограммдан маҳсулот бермоқда.

Ҳозир иссиқ, пухта ремонт қилинган биноларда етти юз бошдан кўп сигир боқилмоқда. Қулай микроиқлим сигирларнинг физиологик ҳолатига яхши таъсир қилмоқда. Оқсиллар ва витаминларнинг рационда тўғри тақсимланганлиги жониворларнинг маҳсулдорлигини оширишга ёрдам бермоқда. Хўжаликда энг кўп ассортиментда дағал ва ширали озуқанинг пухта запаси ғамланган. Ўтган йили мавсумга мўлжалланган молларнинг озуқасида лавлагининг «Ўзбекистон ярим қандли» нави миқдори анча кўпайди. Бу эса маълумки, сут кўпайтирувчи энг яхши озуқадир.

Колхоз чорвадорлари ўн биринчи беш йилликнинг иккинчи йилида ҳар бир сигирдан соғиб олинадиган сутни 200—300 килограмм кўпайтиришга аҳд қилдилар. Улар «СССРнинг 60 йиллигига — 60 зарбдор ҳафта» шиори остида ишлаб, белгиланган мақсад сари ишонч билан бормоқдалар.

РЕКОРД НАТИЖАГА ЭРИШИЛАДИ

ГРЭСимиз меҳнаткашлари «СССРнинг 60 йиллигига 60 зарбдор ҳафта!» шиори остида ўтказилаётган социалистик мусобақада актив иштирок этиб, тарихий воқеаларга бой съездлар йилини меҳнатда юқори кўрсаткичларга эришган ҳолда якунладилар. Барча техник кўрсаткичлар бўйича йиллик план муддатидан илгари зиёдаси билан адо этилди. Келгусида шаҳарнинг ривожланиши ҳамда турар-жой кварталларининг кенгайиши муносабати билан, шунингдек, саноат корхоналарининг йириклашуви сабабли уларни нур ҳамда иссиқ сув билан етарли таъминлаш корхонамиз зиммасига юкланади. Келгусидаги ана шу мураккаб ва масъулиятли вазифаларни ҳал қилиш учун ҳозирдан замин тайёрлашга киришдик. Бир қатор турбиналарни реконструкциялаш лойиҳалари ишлаб чиқилди.

СССР 60 йиллигига 60 зарбдор ҳафталик эълон қилинган бир пайтнинг ўзида корхонамизда яна бир ажойиб ташаббус туғилди. Электр цехининг мастери Я. Якоби биринчи блок ишга туширилганлигининг 25 йиллигига — 25 зарбдор ҳафталик эълон қилиш ташаббуси билан майдонга чиқди. Бу эса ҳар бир ишлаб чиқариш участкасида меҳнат активлигини янада оширди. Айни пайтда мазкур социалистик мусобақанинг ўтказиш аниқ тадбирлари ишлаб чиқилиб, унинг оммалаштирилишига ҳозирлик кўрилмоқда.

1982 йилнинг 3 ноябрида ГРЭСнинг ишга тушганлигига 25 йил тўлади. Бу муҳим санага, айниқса коллективимизнинг етакчи ишчилари, меҳнат ветеранлари пухта тайёргарлик кўрмоқдалар. Коллективимизда йигирма йилдан зиёд меҳнат қилган 120 дан кўпроқ киши айни кунларда ҳам самарали фаолият кўрсатмоқда. Ҳ. Абдунаматов, Г. Бледних, Е. Самойлова, В. Балюк, И. Сучинин шулар жумласидандир. Бу илғорларимиз ҳозир ҳам ўз меҳнатлари билан ёшларга ибрат бўлибгина қолмай уларга бой тажрибаларини ўргатиб келмоқдалар. Янги-янги ташаббуслар билан чиқмоқдалар. Бу эса ўз самарасини бермоқда. Барча техник кўрсаткичлар бўйича ойлик ва квартал планларининг муваффақиятли бажарилишини таъминлаяпти.

Бир қатор энергетикларимизнинг самарали меҳнати партия ва ҳукуматимиз томонидан муносиб тақдирланди. Хусусан, В. Шавлев ҳамда Г. Печура сингари энергетиклар Ленин ордени билан, етти киши Меҳнат Қизил Байроқ ордени, ўнлаб илғорлар «Ҳурмат Белгиси» орденлари билан тақдирландилар. Социалистик мусобақа ғолиби нишонига сазовор бўлганлар бугунгача 200 кишидан ошиб кетди...

Ангрен харитасида яна бир ГРЭС пайдо бўлмоқда. Бу Янги Ангрен ГРЭСидир. Ўн биринчи беш йиллик охирларига бориб, унинг дастлабки агрегатлари ишга туширилиши кўзда тутилган. Бу иншоотнинг оёққа туришида ҳамда дастлабки киловатт энергияни истеъмолчиларга жўнатишда албатта бизнинг дўстона ёрдамимиз тегиши керак. Чунки, янги ГРЭС мутахассислари 25 йиллик амалий тажрибага эга бўлган ветеранларимиз ёрдамига муҳтожлар, деб ўйлайман. Айни кунларда коллективимиз меҳнат аҳли янги йилга янги режалар тузар экан, бу масалага ҳам алоҳида эътибор бериб, янги ГРЭС ишчи-хизматчиларига ўз ёрдам қўлини чўзишга тайёрланмоқдалар.

1982 йилга олинган янги социалистик мажбуриятларда съезд минбаридан туриб айтилган кўрсатмаларнинг амалга оширилишига алоҳида эътибор бердик. Бу ўринда «Экономика тежамли бўлсин» деган чақириқ ҳақида тўхталиб ўтмоқчи эдим.

ГРЭСимиз ишчи-хизматчилари бу чақириққа ҳозиржавоблик билан ёндошдилар. Съезд кунларидаёқ хомашёлардан, ёқилғи, энергетика ресурсларидан тежабтергаб фойдаланиш тадбирлари ишлаб чиқилди. Ҳар бир ишчи, ҳар бир бригада янги резервларни ишга солиб, ёқилғи-энергетика ресурсларидан оқилона фойдаланиш мажбуриятини олди. Шундан сўнг ҳар ойда, ҳар кварталда мусобақани якунлаш, илғорларни аниқлаш кўп жиҳатдан тежамкорлик борасидаги кўрсаткичларга боғлиқ бўлиб қолди. Бугунги кунда янги йилга янги мажбуриятлар қабул қилар эканмиз, 1981 йилдаги рекорд кўрсаткичлардан ҳам юқори натижаларга эришишини мўлжалламоқдамиз. Съездлар йилида 20 минг тонна шартли ёқилғи тежаб қолинди. ГРЭС ишга тушгандан бери ишлаб чиқилган энергия 55 миллиард киловатт-соатга етди. 1982 йилда эса бу кўрсаткичлар янада юксак бўлиши табиий. Зотан, ҳар бир ишчи, ҳар бир бригада Ангрен ГРЭСининг 25 йиллик тўйига муносиб меҳнат совғасини тайёрлаш иштиёқи билан яшамоқда.

А. ДОНСКИХ,
Ангрен ГРЭСи партия комитетининг секретари.

ДЕҲҚОН МЕҲРИ

БЕКНОЗ Бойматов тажрибали деҳқон. У ўттиз йилдан кўпроқ вақтдан бери Оққўрғон районидаги Охунбобоев номли колхозда пахтачилик бригадаларига етакчилик қилиб келади.

— Ернинг ёмони бўлмайди, — дейди Бекноз ака. — Пахтадан баракали хирмон уйиш учун астойдил ғайрат қилиш, омилкорлик билан иш тутиш керак. Деҳқон меҳрига қонган ер ундан саховатини аямайди.

Моҳир пахтакорнинг кўп йиллик тажрибаси унинг бу сўзларини исботлаб турибди. У бир неча бор хўжаликда қолоқ ҳисобланган бригадаларга етакчилик қилган. Бир неча йил ичида уларни илғорлар қаторига олиб чиққан.

1980 йил бошида Б. Бойматов пахта ҳосилдорлиги камайиб кетган яна бир бригадага раҳбарлик қила бошлади. Фидокорона меҳнат дастлабки йилдаёқ ўз самарасини кўрсатди. Ўтган йили эса бу бригада коллективи ҳар гектар майдондан 43 центнердан «оқ олтин» хирмони уйди. Ҳосилдорлик икки йилда ўн бир центнерга ортди.

Ўтган йили хўжаликнинг Носир Тошбоев, Зоҳид Қўнқоров, Илаш Муродов, Ҳасан Эргашев, Музаффар Аҳмедовлар бошлиқ бригадаларида ҳам пахтадан мўл ҳосил етиштирилди. Шу туфайли колхоз бўйича давлат қабул пунктларига 6456 тонна, пландагидан 1300 тонна кўп қимматбаҳо хом ашё етказиб берилди. Пахта ҳосилдорлиги ўртача 40,5 центнерни ташкил этди.

Мўл ҳосил мўмай даромад манбаидир. Колхознинг ўтган йилги пул даромади 4,5 миллион сўмликка етди. Фақат пахтачиликнинг ўзидан 3 миллион 572 минг сўм даромад олинди.

СССР ташкил этилганлигининг шонли 60 йиллигини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олишга аҳд қилган охунбобоевликлар бу йил пахта ҳосилдорлигини 45 центнерга, ялпи ҳосилини эса 7 минг тоннага етказишни режаламоқдалар. Ҳозирги қиш кунларида бу ҳосилга мустаҳкам пойдевор яратилмоқда. Ўтган йили кузда барча экин майдонларига минерал ва маҳаллий ўғитлар солиниб, чуқур шудгор қилиб қўйилган эди. Кам унумли ҳисобланган 350 гектар ернинг ҳар гектарига 25—30 тоннадан гўнг солинди. Шу кунларда ҳам хўжаликда маҳаллий ўғит жамғариш ва далага ташиб чиқариш жадал олиб борилмоқда.

Механизаторлар бирин-кетин техника воситаларини кўкламги дала ишларига шай қилиб қўяётирлар. 18 та ҳайдов, 31 та чопиқ тракторлари, 28 та сеялка, 120 комплект борона, чизеллар тайёрлик чизиғига қўйиб қўйилди. Колхознинг сифат комиссияси аъзолари механизаторлардан Йўлдош Сиддиқов, Раим Абдураҳмонов, Неъмат Ражматиллаев, Наби Маматқулов, Тошпўлат Тўхлибоевлар ўзларига бириктирилган иш қуролларини, айниқса, пухта созланганликларини қайд этдилар.

Хўжаликда илғорлар тажрибасини кенг ёйишга ҳам катта эътибор бериляпти. Яқинда уста пахтакор Бекноз Бойматов бригадасида илғор тажриба мактаби ташкил этишга қарор қилинди. Бу мактабда бригада ва звено бошлиқлари, механизаторлар, сувчилар ғўза парваришининг илғор усуллари билан танишадилар, ўзаро тажриба алмашадилар.

Э. ПАРДАЕВ.

КЎП НУСХАДА

«Ўзбекистон» нашриёти Ўзбекистон Коммунистик партиясининг XX съезди иши тўғрисидаги стенографик ҳисоботни босиб чиқарди. Унга Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов Марказий Комитет номидан қилган ҳисобот доклади, съезд қатнашчиларининг нутқлари, делегатларнинг рўйхати, съезд сайлаган Ўзбекистон Компартиясининг раҳбар органлари, съезд номига келган табрикномалар ва рапортлар киритилган.

Ҳисобот кўп нусхада нашр этилди. (ЎзТАГ).

МАҲСУЛДОРЛИК ОРТМОҚДА

ОҲАНГАРОН райони чорвадорлари ўн биринчи беш йилликнинг дастлабки йилида давлатга 9500 тонна сут, 5 миллион 100 минг дона тухум етказиб бериб, бу соҳадаги социалистик мажбуриятларини ортиғи билан адо этдилар. Қўлга киритилган муваффақиятга райондаги Собир Раҳимов номли, «Ғаллақудуқ», «Оҳангарон» совхозларининг чорвадорлари айниқса муносиб ҳисса қўшдилар.

Ютуқларни янада мустаҳкамлаш учун курашни авж олдириб юборган чорвадорлар ҳозирги қиш кунларида ҳам чорва моллари маҳсулдорлигини ошириб бормоқдалар. Кунига ҳар бир соғин сигирдан 11—12 килограммдан сут соғиб олинмоқда. Бўрдоқига қўйилган қорамоллар суткасига 900—1000 граммдан семирмоқда.

СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигига 60 зарбдор ҳафта шиори остида бошланган Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида актив иштирок этаётган район чорвадорлари ўн биринчи беш йилликнинг иккинчи йилида ҳам зарбдорларча меҳнат қилиб, план ва мажбуриятларини муддатидан илгари бажаришга аҳд қилдилар.

А. АБДУЛҲАҚОВ.

● КОММУНИСТИК районидаги Жумабозор луб заводи коллективи съездлар йилини муваффақиятли якунладилар. Корхона меҳнат аҳли 3100 тонна каноп толаси ишлаб чиқариб, муддатидан бир ой илгари йиллик план адо этилганлиги ҳақида рапорт берди. Ташаббускорлар қўлга киритилган муваффақиятлар билан кифояланмай социалистик мусобақа байроғини янада баланд кўтариб меҳнат қилдилар. Шундан сўнг янги йил арафасида пландан ташқари 190 тонна тола тайёрлаганлиги ҳақидаги хушхабар тарқалди. Бугунги кунда эса завод коллективи СССРнинг 60 йиллик юбилей тўйига пухта ҳозирлик кўриб, янада юксак марраларни кўзлаган ҳолда баракали меҳнат қилиб келмоқда.

Суратларда: (чапда) прессловчи Р. Романов; тола ишлаб чиқариш цехи; цех бошлиғи Раҳимжон Эшонов сараловчи Александра Сафонова билан тола сифатини кўздан кечираяпти.

Ж. Тўраев фотолари.

БИР КУНДА ИККИ НОРМА

«Ташоблмелиоводстрой» трестининг Калинин районидаги кўчма механизациялашган колоннаси ишчи-хизматчилари Тошкент области далаларида ерларнинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш устида иш олиб бормоқдалар. Колоннанинг ташаббускор ишчилари шахсий намуна кўрсатиб меҳнат қилишлари туфайли коллектив йиллик планни ҳамда социалистик мажбуриятларни муддатидан илгари зиёдаси билан адо этган эди. Гарчанд ҳозир 1982 йилнинг дастлабки ҳафтаси ниҳоясига етаётган бўлса-да, кўплаб илғорлар меҳнат календарида янги йилнинг иккинчи ярми бошланганига анча бўлди. Ана шундайлардан бири Виктор Митюшкиндир.

Виктор Иванович ўз ўғли Владимир билан биргаликда экскаваторни моҳирлик билан бошқариб, пландаги 75 минг куб метр ўрнига 189 минг куб метр ер қазиш ишларини бажарди. Ўтган беш йилликда тажрибали экскаватор машинисти ўн йиллик топшириқни адо этган эди. Янги беш йилликда эса у янада юқори кўрсаткичларга эришишга сўз берган. Бугунги иш В. Митюшкин сўзининг устидан чиқа олишини кўрсатиб турипти. Бошқарманинг 6-кўчма механизациялашган колоннасининг Николай Бубков, Назип Наслиев, 5-кўчма механизациялашган колоннасининг Николай Соколов, Алексей Салов сингари экскаваторчилари ҳам графикдан ўзиб Митюшкинга тенглашишга ҳаракат қилмоқдалар.

Т. ШОЮСУПОВА,
«Узоргтехстроймелиорация» трести ходими.

СЎНГГИ СОАТДА

▲ БЕРЛИН. Котбусдаги Ю. Гагарин номли планетарий шу кунларда «космосга парвоз» қилишга таклиф этмоқда. Планетарийнинг Янги йил программасига биноан қизиқарли лекциялар ўқилади, кинофильмлар намойиш қилинади, космик тадқиқотларни ривожлантириш тўғрисидаги суҳбатлар ўтказилади. 1981 йилда планетарийни Котбус аҳолисидан ва шаҳар меҳмонларидан 50 мингдан кўпроқ киши келиб кўрди.

▲ ЖЕНЕВА. Ғарбнинг оммавий ахборот воситалари спиртли ичимликлар ва тамаки маҳсулотларининг тарқалишига кўмаклашмоқда. Ёшлар орасида алкоголизм ва наркотик моддалар истеъмол қилишнинг кўпайиш сабабларини тадқиқ этган швейцариялик экспертлар ана шундай хулосага келдилар.

▲ КОБУЛ. Бу ерда Совет Иттифоқига афғон пахтасини етказиб бериш тўғрисида битим имзоланди. Битимга мувофиқ СССРга ўтган йилги пахта ҳосилидан 8 минг тонна экспорт қилинади.

▲ КАРАКАС. Венесуэла — Куба дўстлиги институти Куба халқининг миллий байрами — озодлик куни муносабати билан бу ерда тарқатилган баёнотида АҚШ империализмининг Кубага таҳдид солаётганлигини қаҳр-ғазаб билан қоралади. Бу жамоат ташкилоти бутун дунё демократик кучларига мурожаат қилиб, Озодлик оролининг қаҳрамон халқи билан халқаро бирдамликни мустаҳкамлашга даъват этди. Ҳужжатда Вашингтоннинг Никарагуа, Гренада ҳамда Марказий Америка ва Кариб ҳавзасидаги бошқа мамлакатларга қарши агрессив кирдикорлари дарҳол тўхтатилиши талаб этилади.

▲ СОЛСБЕРИ. Жанубий Африка Республикаси жанубий Африка регионидаги мамлакатларидаги аҳволни издан чиқариш сиёсатини ўтказишга зўр бериб уринмоқда, деди бу ерда расмий визит билан меҳмон бўлиб турган Швеция ташқи ишлар министри У. Ульстен.

Жанубий Африка республикаси ҳукумати, деди у, африкалик кўпчилик аҳоли ҳокимияти ўрнатилган Зимбабведан сабоқ олишни истамаяпти. Претория маъмурлари бунинг ўрнига Зимбабве, Мозамбик, Замбия ва Ангола экономикасини саботаж қилиш йўли билан барбод қилишга уринмоқдалар, деди Швеция министри.

▲ ТОКИО. Сеулдан тахминан 170 километр жанубишарқда жойлашган Тхэбэк шаҳридаги кўмир шахтасида газ портлаши натижасида жанубий кореялик шахтёрлардан 9 киши ҳалок бўлди. Кўп миқдорда заҳарли газ тўпланиб қолганлиги қутқарув ишлари ўтказишга тўсқинлик қилмоқда, дейилади полициянинг ахборотида. Портлаш сабаблари текширилмоқда.

(ТАСС, 5 январь).

КОММУНИСТ ҲИСОБ БЕРАДИ

ПАРТИЯ ТУРМУШИ: ТАШКИЛОТЛАРДАН ХАТЛАР

Навбатдаги мажлис кун тартибига М. Тўйчиеванинг ҳисоботи қўйилган эди. Манзалат 2-бўлим цех партия ташкилотининг секретари, область партия комитети аъзоси, Ўз зиммасидаги жамоат топшириғини виждонан бажарадиган, изланувчан коммунистлардан. Шу боисдан ҳам йил бошида амалга ошириладиган ишларимизни планлаштираётганимизда комитет мажлисига биринчи бўлиб шу цех партия ташкилоти фаолияти тўғрисидаги ҳисоботни қўйишга қарор қилгандик.

Манзалат билан мажлис бўладиган кунгача бир неча бор учрашдик. Кўпгина масалаларни биргалашиб ҳал қилдик. Совхоз партия комитетидан тайинланган комиссия цех партия ташкилоти фаолиятидаги оммалаштиришга арзийдиган диққатга сазовор ишларни умумлаштирди, керак ерда бўлим коммунистларига тегишли кўрсатма ва маслаҳатларни берди.

Цех партия ташкилоти секретарининг ҳисоботи қизиқиш билан тингланди, ташкилий-партиявий ишлардаги янгиликларни оммалаштиришга қарор қилинди.

Хўжалигимизда партия группалари ташкилотчилари, цех партия ташкилотлари секретарларининг ҳисоботларини тинглаб туриш одат тусига кириб қолган. Бу эса коммунистлар, барча меҳнаткашларни КПСС XXVI съезди ва КПСС Марказий Комитети Пленумлари қарорларини амалга оширишга сафарбар этишга катта ёрдам бермоқда.

Ҳозир совхоз партия ташкилоти ҳисобида 120 дан ортиқ КПСС аъзоси бор. 1, 2, 3-бўлимларда, чорвачилик фермасида, автотрактор паркида, маъмурий бошқармада ва қурилиш бригадасида цех партия ташкилотлари фаолият кўрсатмоқда.

Партия ташкилоти иши перспектив ва жорий план асосида ташкил этилган. Планларимизда кўзда тутилган барча масалалар ўз вақтида партия йиғилишлари, партия комитетининг мажлисларида кўриб чиқилмоқда. Йиғилишларда фақат хўжалик фаолиятигагина эмас, ташкилий-партиявий, оммавий-сиёсий ишларга тааллуқли масалалар ҳам муҳокамага қўйилади. Қарорлар ижроси доимий назорат остига олинган.

Ўтган йили совхоз партия ташкилотига юқори органлардан келган барча қарорлар умумий партия йиғилишларида, партия комитети мажлисларида муҳокама қилинди. Мазкур йиғилишларда биз мутахассисларни қарорлар билан таништирдик, шу кўрсатмаларни амалга ошириш юзасидан коммунистларга конкрет топшириқлар бердик, ҳар бир иш участкаси учун масъул бўлган кишиларни белгилаб қўйдик.

Цех партия ташкилотларига раҳбарлик қилишда комитет аъзолари катта ёрдам бермоқдалар. Шуниси диққатга сазоворки, цех партия ташкилотлари ҳисобида турган 11 коммунист партия комитетига сайланган. Бу эса ҳар бир партком аъзосининг цех партия ташкилотлари ва партия группалари фаолиятини йўлга қўйишдаги масъулиятини янада оширади.

Бултур ўтказган тадбирларимиздан бири партия қурилиши бўйича семинар машғулотлари бўлди. Уларда барча цех партия ташкилотлари секретарлари қатнашдилар. Семинар секретарлар учун яхши мактаб бўлди. Коммунистлар партиявий ишни юритиш тажрибаси билан ўртоқлашдилар, ўзларини қизиқтирган масалалар юзасидан фикрлашиб олдилар.

Цех партия ташкилотларининг оммавий-ташкилий ишларига бевосита оддий коммунистларни жалб этиш ҳам яхши натижа беряпти. Жумладан, бўлиб ўтган ҳисобот-сайлов йиғилишларини тайёрлашда улар фаол қатнашдилар. Оддий коммунистларнинг докладларни тайёрлашдаги, сўзга чиқувчиларни тайинлашдаги иштироки йиғилишларни анча жонли ва қизиқарли ўтишига хизмат қилди. Ишчи президиуми составининг доим ўзгариб туриши, йиғилишларни олиб боришга ҳар гал оддий коммунистларни раис қилиб сайлаш тажрибаси қўл келяпти. Ўтган икки йил ичида цех партия ташкилотларида 150 дан зиёд йиғилиш ўтказилди. Президиум составига 130 дан ортиқ коммунист сайланди. Сўзга чиққан коммунистларнинг ярмидан кўпи оддий меҳнаткашлардир.

Барча цех партия ташкилотлари юқори партия органлари, совхоз партия комитети мажлислари ва партия йиғилишлари қарорларини амалга оширишни қатъий назорат остига олганлар. Бу борада айниқса О. Маҳмудов секретарлик қилаётган чорвачилик фермаси цех партия ташкилоти яхши фаолият кўрсатмоқда. Натижада ишлаб чиқариш кўрсаткичлари ҳам анча юқори бўляпти. Ўтган йили хўжалигимиз аъзолари зиммаларига олган план ва мажбуриятларини муваффақиятли адо этдилар.

Лекин совхоз партия комитети цех партия ташкилотларига раҳбарлик қилишда қўлга киритган ютуқлар биз учун чегара эмас. Ҳали ишимизда айрим камчиликлар ҳам бор. Жумладан, ўтказилган партия йиғилишлари тўғрисидаги ахборотлар ўз вақтида ҳисобга олинмайди. Партия комитети қарорлари ҳар доим ҳам цех партия ташкилотларига ўз вақтида етказилмайди. Партия йиғилишлари муҳокамасига қўйилаётган масалалар ранг-баранг эмас. Аксарият ҳолларда хўжалик фаолияти билан боғлиқ масалалар билан ўралашиб, оммавий-сиёсий, ташкилий-партиявий соҳадаги ишлар унутиб қўйиляпти. Янги йилга белгиланган планимизда ана шу камчиликларни бартараф этишни бош вазифа қилиб қўйганмиз. Бу вазифанинг муваффақиятли бажарилиши партия комитети фаолиятини янада яхшилашга хизмат қилади, коммунистларни, барча меҳнаткашларни ўн биринчи беш йилликнинг иккинчи йили топшириқларини муваффақиятли ҳал қилишга сафарбар этишда ёрдам беради.

М. ҚОБУЛОВ,
Паркент районидаги «Паркент» совхоз-заводи партия комитетининг секретари.

ТОШКЕНТ трактор заводида СССР ташкил этилган куннинг 60 йиллигига бағишланган лекторий очилди. Оталиққа олган мактаблар ижтимоий фан ўқитувчилари, «Билим» жамияти завод секциясининг аъзолари цехларнинг қизил бурчакларида, ёшларнинг ётоқхоналарида совет халқларининг кардошларча дўстлиги ҳақида, КПСС ва Совет ҳукуматининг ленинчи миллий сиёсати тўғрисида лекциялар ўқидилар.

СССР ЮБИЛЕЙИГА БАҒИШЛАНАДИ

Лекторий программасига мувофиқ, докладчилар коллективнинг мамлакатдаги турдош корхоналар билан дўстона алоқалари ҳақида ва заводни ривожлантириш истиқболлари тўғрисида лекциялар ўқийдилар.

Лекциялар бошланиши олдидан завод ҳаваскорлари киностудиясининг Ўрта Осиёда биринчи трактор заводининг вужудга келиш тарихини, тракторсозлар коллективида социалистик мусобақа авж олганлигини тасвирловчи фильмлар намойиш қилинади. Тракторсозлар коллективида СССРдаги ўттиздан ортиқ миллат ва элат вакиллари меҳнат қилмоқда.

(ЎзТАГ).

ЧЕТ ЭЛ ХАБАРЛАРИ

МУВАФФАҚИЯТЛИ ИҚТИСОДИЙ ҲАМКОРЛИК

БОНН, 4 январь. (ТАСС). «ГФР билан Совет Иттифоқининг социал ва сиёсий системаларидаги тафовутларга қарамай, улар ўртасидаги иқтисодий алоқалар муваффақиятли ривожланмоқда ва халқаро муносабат соҳасида жуда диққатга сазовор ҳодиса бўлиб турибди», — деб ёзади Ғарбий Германиянинг таниқли иқтисодчиси профессор Маттиас Шмитт «Ост-вест коммерц» журнали саҳифаларида босилган мақоласида.

КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежневнинг ГФРга уч марта қилган визити, дейилади мақолада, икки мамлакат ўртасидаги сиёсий муносабатларнигина эмас, шу билан бирга иқтисодий ҳамкорликни ҳам қарор топтириш ва ривожлантиришда энг муҳим босқичлар бўлди.

«Совет раҳбари Л. И. Брежневнинг яқинда Боннга қилган визити чоғида жаҳон сиёсатининг энг муҳим проблемалари, айниқса, қурол-яроғлар устидан контроллик қилиш масалалари унинг ГФР раҳбарлари билан музокараларида, ҳеч сўзсиз, биринчи ўринда турди. Бироқ иқтисодий соҳага ҳам каттагина эътибор берилди, — деб таъкидлайди профессор М. Шмитт, — бу нарса қўшма ахборотнинг бир қанча қоидаларида ҳам ўз ифодасини топди, бу ахборотда иккала томоннинг манфаатларига мос бўлиб тушувчи иқтисодий ҳамкорлик қулай тарзда ривожланаётганлиги умуман давлатлар ўртасидаги муносабатларга ижобий таъсир ўтказаётганлиги ҳамда халқаро барқарорликка ва тинчликни мустаҳкамлашга кўмаклашиши мумкинлиги уқтириб ўтилди».

Л. И. Брежневнинг ГФРга визити арафасида газ қувурлари қуриш учун қувурлар, компрессорлар ва бошқа асбоб-ускуналар эвазига Сибирь табиий газини етказиб бериш тўғрисида тузилган Совет—Ғарбий Германия битими имзоланганлиги шу принципларнинг ажойиб конкрет ифодаси бўлди.

Ғарбий Германия иқтисодчиси ўтган ўн йил мобайнида ГФР билан СССР ўртасидаги муваффақиятли иқтисодий ҳамкорликни якунлаб ва шу соҳада ҳали каттагина резервлар борлигини қайд этиб, қуйидагиларни таъкидлайди: «шу давр ичида уч ҳисса ўсган товар оборотимиз СССРга ГФРнинг «Шарқий савдоси»да етакчи ўринни эгаллаш имконини берди, ўз навбатида уни Совет Иттифоқининг Ғарбдаги бошқа мамлакатлар орасидаги энг муҳим савдо шериги қилиб қўйди».

Ушбу фотосуратда Ханамнинь вилоятидаги вьетнам-совет дўстлиги номли қишлоқ механизаторлари тайёрлаш мактаби объективга туширилган. Бу мактаб Вьетнам Социалистик Республикасида ташкил этилган тўртинчи ана шундай ўқув юртидир. Машғулотларни совет мутахассиси В. Нестеренко олиб бораётир.

ВИА—ТАСС фотохроникаси.

ТАЗЙИҚ ҚИЛИНМОҚДА

ВАШИНГТОН. (ТАСС). Р. Рейган маъмурияти Вашингтоннинг Польша ички ишларига қўпол аралашишдан иборат йўлини, ПХРга ва Совет Иттифоқига қарши камситувчи иқтисодий чораларини қўллаб-қувватлашга мажбур этишга уриниб, НАТОдаги иттифоқчиларига тазйиқни кучайтирмоқда.

Давлат секретарининг ёрдамчиси Л. Иглбергер Америка телевидениеси орқали сўзга чиқиб, АҚШ Ғарбий Европа мамлакатларидан «параллел ҳаракат» қилишларини талаб қилмоқда, деб тўғридан тўғри айтди. У АҚШ маъмурияти «Умумий бозор»га аъзо бўлган мамлакатлар ташқи ишлар министрларининг бўлажак учрашувидан Вашингтонга мақбул қарорлар қабул қилинишини «кутади» деб, оз бўлмаса ультиматум тарзида гапирди.

Шу билан бирга давлат секретарининг ёрдамчиси Рейган маъмуриятининг андишасизларча тазйиқи у мўлжаллаётган натижаларни бермаётганлигини эътироф этишга мажбур бўлди. У «Американинг баъзи иттифоқчилари бошқа истиқболларни кўзлаётганликлари» муносабати билан таассуф билдирди.

АҚШ президенти эълон қилган «чоралар» айниқса Ғарбий европалик иттифоқчилар қўллаб-қувватламаса самарали бўлмайди, деб уқтиради Американинг Си-Би-Эс телекомпанияси. Ғарбий Германия СССРга ўзининг қўшниси ва энг катта савдо шериги сифатида муносабатда бўлмоқда, деб таъкидлайди телекомпания. ГФР ҳукумати Москвага қарши иқтисодий чоралар кўриш учун ҳеч қандай сабаблар йўқ, деб ҳисобламоқда.

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). ГФР канцлери Г. Шмидт «Нью-Йорк таймс» газетаси мухбири билан суҳбатда мен АҚШ ҳукуматининг «иқтисодий жазо чоралари»ни қўллаб-қувватламайман, деди. Унинг фикрича, бундай «чоралар» самарасиз бўлади. Канцлер қатъий ишонч билдириб айтдики, Польшада вужудга келган ҳозирги вазиятда унинг ҳукумати ўз мамлакати учун энг мақбул деб ҳисоблаган ишни қилди.

ЛОНДОН. (ТАСС). Англиянинг «Санди таймс» газетаси президент Рейганнинг камситувчи чораларини шарҳлаб шуни эслатиб ўтадики, президент Ж. Картер ўтказган бундай сиёсат муваффақиятсизлик билан тугаб, «америкалик солиқ тўловчилар учун кўп миллиардлаб зарар келтирди ва АҚШ қишлоқ хўжалиги структурасига жиддий зиён етказди». Газета «Ғарбий Европа АҚШдан ўрнак олган тақдирда бу нарса унга Қўшма Штатлардан ҳам қимматга тушади» деб огоҳлантирди. Шу муносабат билан «Санди телеграф» газетаси кейинги йилларда Ғарбий Европанинг Совет Иттифоқи билан савдо алоқалари муваффақиятли ривожланганлигини ва «Умумий бозор» мамлакатларининг СССР билан савдо-сотиқ ҳажми талай ошганлигини эслатиб ўтади.

Чирчиқдаги кондитер фабрикаси ишчи хизматчилари аҳолига турли-туман ширинликлэрни етказиб бермоқдалар. Ҳар бир ишчининг сидқидилдан меҳнат қилиши тайёрланаётган қандолат маҳсулотларининг сифатини яхшилаш билан бирга смена топшириқларини мунтазам зиёдаси билан бажариш имконини бермоқда. Суратда: ВЛКСМ аъзоси Роза Қаноева. У шахсий топшириқларини 115—120 процентга етказиб бажармоқда.

Е. Ботиров фотоси.

ЙЎЛОВЧИЛАР УЧУН

ЧИРЧИҚДАГИ кўплаб автобус бекатларида енгил ва чиройли соябонлар, улар тагида ўриндиқлар пайдо бўлди. Шуниси диққатга сазоворки, шаҳар бекатларидаги бу соябонлар йирик саноат корхоналари томонидан бунёд этилди. Чунки йўловчиларнинг аксарияти ана шу корхоналарнинг ишчи ва хизматчиларидир. Ёзда жазирама иссиқдан, қишда ёғинсочиндан ҳимоя қиладиган бу соябонлар ишчи ва хизматчиларнинг ўз меҳнат постларида иш унумдорлигининг ошишига бевосита ижобий таъсир кўрсатади.

А. ПОРТНОЙ,
жамоатчи мухбир.

ДАВР ТАЛАБИГА МОНАНД

ЎРТА МАХСУС ЎҚУВ ЮРТЛАРИДА

Ўзбекистон ўқитувчиларининг V съездидан кейин ўтган қисқа муддат ичида ўрта педагогика билим юртлари ҳаётида катта ўзгаришлар рўй берди. Уларнинг сони кўпайди, моддий базаси мустаҳкамланди. Агар 1978 йили республикамизда 31 та педагогика билим юрти фаолият кўрсатган бўлса, уч йил ичида бу рақам яна тўрттига ортди. Шу йиллар мобайнида талабалар 33 мингдан 41 минг нафарга етди.

Билим юртларининг педагогик коллективлари КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети ҳамда республикамиз партия, совет, маориф органларининг қарор ва кўрсатмаларини амалга ошира бориб таълим-тарбия ишларини яхши йўлга қўйишда бирмунча муваффақиятларни қўлга киритдилар. Айниқса, улар Ўзбекистон ССР Маориф министрлигининг доимий ғамхўрлигини яқиндан ҳис қилиб турибдилар. Кейинги йиллар ичида республикамизнинг қатор шаҳар ва районларида янги ўқув комплекслари, ётоқхоналар, ҳар томонлама қулай ошхоналар фойдаланишга топширилди. Бу ўқув масканларида янги фан кабинетлари, лабораториялар, устахоналар ташкил этиш, талабаларнинг билим олишлари ва яшаш шароитларини янада яхшилаш, спорт базаларини яратиш борасида кўп ишлар қилинмоқда.

Ўтган йилнинг ўзидагина республикамизнинг 29 та педагогика билим юртида ўқув телестудия системаси ташкил этилди. Бу эса ўқитувчиларнинг ҳар бир машғулотни кўргазмали ўтишлари, машғулотлар самарадорлигини оширишларида муҳим роль ўйнамоқда.

Давр ўқитувчи кадрлардан ўзлари устида тинимсиз ишлашни, ўқиш ўрганишни талаб қилмоқда. Шу муносабат билан ўтган беш йилликдан бошлаб педагогларни ҳамда раҳбарларни аттестациядан ўтказиш қатъий йўлга қўйилди. Илғор тажриба ўрганиш, фикр алмашиш, малака ошириш мақсадида ўқитувчилар Москва, Ленинград, Киев, Рига каби йирик шаҳарларга юборилди. Ижтимоий фанлар, рус тилининг ўқитилиши, синф раҳбарларининг ишлари бўйича ўтказилаётган зонал метод бирлашмалари, хусусан Тошкент педагогика билим юртида ўтказилган ётоқхона тарбиячиларининг йиғилиши ўқув-тарбия ишига катта ёрдам берди Аттестация ҳар бир ўқитувчининг масъулиятини оширди, унда билим ва тарбияга янгича ёндошиш туйғусини шакллантирди.

Педагогика билим юртларида кенгашлар, илмий тажриба конференциялари, ўқув-тарбия ишларини такомиллаштириш бўйича виставкалар, республика семинар-кенгашлари, бадиий ҳаваскорлик кўрик конкурслари, фан олимпиадалари, ашула, спорт байрамлари ўтказиш анъанага айланган. Ўтган йили Крупская номли Тошкент педагогика билим юртида Ўрта Осиё ва Қозоғистон республикалари педагогика билим юртлари директор ўринбосарларининг семинар-кенгаши бўлиб ўтди. Шунингдек бу ўқув масканида ёшларни ленинча яшаш ва ўқишга ўргатиш, уларни доҳиймиз ҳаёти, революцион фаолияти ҳамда бой адабий мероси билан чуқур таништиришга хам катта эътибор берилган. В. И. Ленин музейи, доҳий номига аталган хона ва бурчаклар ташкил этилган. Педагог Л. Савина раҳбарлик қилаётган бу музейдаги ибратли ишларни таъкидлаш ўринлидир. Музейда турли қизиқарли тадбирлар: ленинча ўқишлар, доҳийни кўрган кишилар ҳамда таниқли шоир ва ёзувчилар, революция, Улуғ Ватан уруши ветеранлари, ишлаб чиқариш новаторлари билан учрашувлар ўтказиш одат тусига кириб қолган. Комсомол-ёшлар бу ерда ленинча синовлардан ўтадилар. Музейда В. И. Ленин ҳаёти ва революцион фаолиятига оид кўплаб альбомлар, стендлар тайёрланган, тарихий ҳужжатлар тўпланган.

Бугунги кунда билим юртлари педагогик коллективи олдида халқ маорифи муассасалари учун ҳар томонлама етук кадрлар тайёрлашдек муҳим вазифа турибди. Улар буни чуқур англаган ҳолда, КПСС Марказий Комитетининг «Идеологик, сиёсий-тарбиявий ишларни янада яхшилаш тўғрисида»ги қарорини таълим-тарбияда кенг тадбиқ этмоқдалар.

Ю. Ражабий номли республика музика педагогика билим юрти ижтимоий фанлар кабинетининг ибратли ишлари биргина Ўзбекистондагина эмас, балки Иттифоқда машҳурдир. Илм масканида моҳир педагог Е. Сбитякова раҳбарлигида «Ёш марксистлар мактаби»нинг фаолият кўрсатаётганлигига бир неча йил бўлди. Мактаб тингловчилари агитаторлик маҳоратини эгаллаш билан бир қаторда кундалик сиёсий янгиликлар билан мунтазам танишадилар. Буюк йўлбошчи ва доҳийларимиз К. Маркс, Ф. Энгельс, В. И. Лениннинг ҳаёти ҳамда фаолиятига оид ҳужжатларни ўрганадилар. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежневнинг «Кичик ер», «Тикланиш», «Қўриқ», «Эсдаликлар» асарларини ўрганмоқдалар.

Кейинги йиллар ичида педагогик билим юртларида эстетик тарбияга эътибор кучайди. Бу борада Тошкент областидаги ва республикамизнинг бошқа областларидаги ўқув муассасалари катта ишлар қилмоқдалар. Уларда тасвирий санъат студиялари, расмлар галереяси, бадиий ҳаваскорлик, архитектура, каштачилик, бадиий безак, моҳир қўллар тўгараклари, маданият университетлари ишлаб турибди. Талабалар ўртасида «Балли, қизлар!», «Моҳир пазанда», «Қўшиқ — ҳамроҳимиз» мавзуларида конкурслар ўтказиш, «Гўзаллик оламида», «Менинг эстетик идеалим», «Дид ва мода», «Музика сирлари», «Асарнинг эстетик тарбияси» каби турли темаларда лекция ва суҳбатлар, конференциялар ўтказиш, бадиий асарлар, янги спектакллар бўйича мунозаралар уюштириш кенг йўлга қўйилган. Ёзувчилар, шоирлар, рассомлар, бастакорлар билан учрашувлар тез-тез ўтказиб турилади. Бу тадбирларнинг ҳаммаси ёшларни коммунистик руҳда тарбиялашда муҳим роль ўйнамоқда.

Гарчи таълим-тарбия борасида анчагина ютуқлар қўлга киритилган бўлсада, республика педагогик билим юртлари ўқув моддий базасини янада мустаҳкамлаш бўйича ҳали қилинадиган ишларимиз кўп. Билим юртларида талабалар контингенти ўқув лаборатория корпусларининг фойдаланишга топширилишига нисбатан жадал суръатлар билан ўсмоқда. Педагогика билим юртларининг айримлари бир амаллаб мослаштирилган биноларга жойлашган. Уларда лаборатория кабинетлари етарли бўлмаяпти. Ўқитувчиларни уй-жой билан таъминлаш масаласини ҳал этишимиз, уларга шарт-шароит яратишимиз лозим. Бу тадбирларни амалга тўла оширганимиздагина ишимизда ютуқлар янада кўпаяверади.

К. СОЛИЖОНОВА,
Ўзбекистон ССР Маориф Министрлиги ўрта педагогика ўқув юртлари бўлимининг бошлиғи.

ҚАМОҚҚА ОЛИШЛАР ДАВОМ ЭТМОҚДА

ТЕҲРОН. Эронда мавжуд режим душманларини қамоққа олиш давом этмоқда. Эрон радиосининг хабар қилишича, кейинги ҳафта ичида Теҳронда «мужоҳидини халқ» ташкилотининг аъзолари ва тарафдорларидан 26 киши қамоққа олинган.

Кейинги икки ҳафта мобайнида Теҳрон ва Кереждa «роҳи коргар» ташкилотининг 12 аъзоси ҳам қамоққа олинган, шу ташкилот босмахонаси қўлга туширилган.

Решт ва Энзели шаҳарларида ҳукуматга қарши ташкилотларнинг 19 аъзоси қўлга олинган. Машҳадда «пайкар» гуруҳининг 25 аъзоси қамоққа олинган. Матбуотнинг хабарларига кўра, кейинги беш ой мобайнида Эрон шаҳарларида юзлаб кишилар қамоққа олинган ва қатл этилган.

(ТАСС, 5 январь).

СОБИҚ ПРЕЗИДЕНТ ҚАМОҚҚА ОЛИНДИ

▲ ЛОНДОН. Аккра радиоси 31 декабрда давлат тўнтариши натижасида ағдариб ташланган Гананинг собиқ президенти Х. Лиманн қамоққа олинганлигини хабар қилди. У ҳукумат биноларининг бирида ҳибсда турибди.

Рейтер агентлигининг хабар беришича, Х. Лиманн қамоққа олинган машинада қурол топилди.

ЯҚИН ВА ЎРТА ШАРҚ МАМЛАКАТЛАРИДА

КОБУЛ. Афғонистон халқ қуролли кучлари чет эллардан юборилаётган аксилинқилобчи гуруҳларни тугатиш юзасидан маҳаллий аҳоли ёрдамида муваффақиятли операциялар олиб бормоқдалар. Бахтар агентлигининг хабар беришича, кейинги бир неча кун давомида Ҳирот, Ғилмонд, Бағлон, Нангарҳар ва Парвон вилоятларида империализм томонидан ёлланган ва аҳолига зулм ўтказаётган гуруҳлар тугатилди. Каллакесарлардан кўплаб миқдорда қурол-яроғ, жумладан автоматлар, гранатомётлар, танкка қарши миналар ва бошқа ўқдорилар мусодара қилинди.

АНҚАРА. Янги йил байрами арафасида Туркия меҳнаткашларига яна бир нохуш хабар маълум қилинди. Мамлакатда 1981 йилда учинчи марта электр энергиядан фойдаланиш ҳақи оширилди. Бу гал электр энергия нархи 19 процент қимматлашди. Ўтган йил турк меҳнаткашлари учун машаққатли бўлди. Нон, қанд-шакар, сут ва сут маҳсулотлари, бошқа энг зарур моллар нархи анча ошди.

ДЕҲЛИ. Ҳиндистонлик олимлар Жамму ва Кашмир штатидаги Чонглэмасар посёлкасида Қуёш энергиясидан фойдаланишга оид комплекс экспериментини амалга оширишга киришдилар. Электр нурига айлантирилган Қуёш энергияси уй-жойларни, қишлоқ кинотеатрини, 20 ўринли касалхонани ва маҳаллий мактабни нур билан таъминламоқда ва иситмоқда.

Ҳиндистон ҳукумати Қуёш энергиясидан фойдаланишни миллий энергетикани 2000 йилгача ривожлантиришда энг истиқболли йўналишлардан бири деб баҳоламоқда.

Ҳиндистондаги 20 дан кўпроқ саноат корхонаси Қуёш энергиясини электр энергиясига айлантириб берадиган турли аппаратлар ишлаб чиқармоқда, Мадрасдаги электр станция, кучли совутиш установкалари ва сув насослари Қуёш энергияси ёрдамида ишлаб турибди.

ҚОҲИРА. Тель-Авив радиосининг мамлакат статистика бошқармаси эълон қилган маълумотларга асосланиб хабар беришича, Исроилнинг ўтган йилда ташқи мамлакатлардан қарзи 22 миллиард долларга етган. Бу эса Исроилнинг ҳар бир граждани чет эллик судхўрларга тахминан беш ярим минг доллар қарздор демакдир.

Экономикага оғир юк бўлиб тушадиган ташқи қарзнинг ўсиши Тель-Авив ҳукмрон доиралари ўтказаётган агрессив йўлга бевосита боғлиқдир.

(ТАСС, 4 январь).

КИТОБ ЖАВОНИНГИЗГА

ЗАРУР ҚЎЛЛАНМА

«ЎҚИТУВЧИ» нашриёти Тошкент қишлоқ хўжалик институти кафедра мудири профессор А. М. Расулев ва доцент А. К. Эрматовларнинг «Тупроқшунослик асослари ва деҳқончилик» ўқув қўлланмасини нашр этди.

Янги қўлланманинг тупроқ эрозияси ва унга қарши курашга бағишланган бобида эрозия содир бўладиган асосий районлар ва эрозияга қарши курашда қўлланиладиган агротехник тадбирлар бирма-бир кўрсатиб ўтилган. Шунингдек, бу бобда муаллифлар тупроқнинг агрономик ишлаб чиқариш группаларини тузиш асослари, тупроқ бонитировкаси ва ернинг иқтисодий жиҳатдан баҳоланишига оид далилларни келтирганлар.

Ерга ишлов беришнинг назарий асослари, бу тадбирнинг сифатли ўтказилишини таъминлайдиган технологик хусусиятлар, ҳосилдан бўшаган ерларни экишга тайёрлаш, ерни ҳайдаш олдидан суғориш ва яхоб суви бериш ва шўр ювиш ишларига бағишланган махсус боб ҳам ҳаётий мисолларга бойдир. Мазкур бобда шудгорлашдан олдин ерни кўп йиллик бегона ўтлардан тозалаб, чуқур ҳайдаш, ҳайдалма қатлам қалинлигини ошириш илмий асосда ёритилган. Алмашлаб экиш, тупроқ унумдорлигини ошириш, ернинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш, зараркунанда ва касалликларни йўқотишни таъминлайдиган муҳим ташкилий-агротехник тадбирларга ҳам кенг ўрин берилган.

Қўлланмада Ўзбекистон тупроқ иқлим зоналари бўйича пахта алмашлаб экиш схемаларини районлаштириш, ери ўртача шўрланган майдонларга экилган экинларнинг шоли ҳосилдорлигига таъсири, ўн икки далали алмашлаб экиш схемаси бўйича йилларнинг навбатланиши тўлиқ маълумотлар билан баён қилинган.

Шунингдек, китобда агрохимия бўйича умумий тушунча, ўсимликларнинг озиқланиши, ўғит турлари, микро- ўғитлар, минерал ўғитлардан фойдаланиш каби масалалар ҳам ёритилган.

Бизнинг назаримизда китобда айрим камчиликларга ҳам йўл қўйилган. Тупроқшунослик ва деҳқончилик фанининг ривожланишида совет-рус олимларининг ролли қисқа берилса дуруст бўлар эди.

Б. РАҲИМОВ,
Тошкент қишлоқ хўжалик институтининг доценти.

ЯНГИ РЕЗЕРВЛАР ҲИСОБИГА

Олмалиқ рўзғор химияси заводида 38 хилдаги турли маҳсулотлар тайёрланади. Корхонада ишлаб чиқарилган химия препаратлари мамлакатимизнинг турли бурчакларига жўнатилмоқда.

Бу ерда тайёрланаётган маҳсулотларга бўлган талаб кун сайин ортиб боряпти. Шунинг учун ҳам завод инженер-техник ходимлари маҳсулот салмоғини ошириш ниятида янги резервларни ишга солмоқдалар.

Ўтган йилнинг ўзида 4 та янги маҳсулот ишлаб чиқарилиши ўзлаштирилди. Бундан ташқари, қатор кимёвий пасталарни турли ҳароратларга бардош берадиган пленкаларга автоматик тарзда ўрайдиган икки поток линия ишлаб чиқаришга жорий этилди. Механик тарзда шишалар устига шакллар тушира оладиган механизмларни монтаж қилиш ишлари ниҳоясига етай деб қолди. Шу беш йилликнинг ўзида қўл меҳнатини машиналар зиммасига юклаш эвазига ўнлаб ишчиларни бошқа участкаларга ўтказиш мўлжалланмоқда. Бундан ташқари, яна учта маҳсулот давлат сифат белгисига аттестация қилинади. Бу эса янги резервлар ҳисобига маҳсулот салмоғини ошириш билан бирга унинг сифатини яхшилаш имконини беради.

М. ЗАРИПОВ.

АВВАЛГИ ШУҲРАТ ҚАНИ?

ҚОЛОҚЛАР БИЛАН СУҲБАТ

ЯНГИЙУЛ РАЙОНИДАГИ «ЛЕНИНИЗМ» КОЛХОЗИДА ПАХТА ҲОСИЛДОРЛИГИ НЕГА ПАСАЙИБ КЕТМОҚДА?

БУ ХЎЖАЛИКНИНГ илгариги шон-шуҳратини батафсил баён этишнинг ҳожати бўлмаса керак. Чунки у фақат райондагина эмас, балки областда, ҳатто республикада маълум ва машҳур эди.

Аммо, кейинги икки-уч йилдан бери колхозда пахта тайёрлаш планлари аранг бажарилмоқда. Нега шундай бўлди? Машъал хўжаликнинг қолоқлар қаторига тушиб қолишига нималар сабаб бўлаётир?

Бу саволларга аниқ ва лўнда жавоб олиш учун энг аввало, колхоз раҳбарлари, бош мутахассисларнинг фикр-мулоҳазаларини тинглаш ўринлидир. Чунки хўжаликдаги ҳақиқий аҳвол, деҳқонларнинг кайфиятлари, меҳнатга муносабатлари биринчи галда уларга аён. Қолаверса, колхозга қарашли ҳар бир қарич ернинг, тупроқ шароитини беш қўлдек билишлари керак.

Биринчи сўз колхоз раиси Абдуолим ИСОҚОВга:

Жданов номли колхоз бизга қўшиб берилгандан кейин пахтачиликда бир қатор қийинчиликларга дуч келдик. Янги қўшилган 1350 гектар ернинг 600 гектари деҳқончилик учун жуда ноқулай, сизот сувлари юза жойлашган эди. 450 гектари эса, шўрхок эди. Зовурларни ҳар йили тозалаб, чуқурлаштириб, сувни қочириш ҳаракатида бўламиз. Аммо, тезда қайта тўлиб қолаверади. Оқава сув чиқиб кетадиган ер йўқ. Август ойларида сизот сувлари кўтарилиб, ғўза ғовлайди, ҳосилнинг ғози бўлмайди.

Шўрхок ерларда эса, чигитни ундириб олишда жуда қийналамиз. Ёш ниҳоллар шивалаб ўтган ёмғирга ҳам дош беролмай, шўр, нам таъсирида нобуд бўлади. Биз эса, хато уяларга қайта-қайта чигит ташлайверамиз. Хуллас, кўчатни бутлаб, текислаб олиш қийин.

Ўтган йили, айниқса, вилт касали бизни доғда қолдирди. Хатто, шундай карталар ҳам бўлдики, ўн гектарлаб майдондан 6—7 прицепдан ҳосил чиқди, холос.

Бироқ шунга қарамай, раҳбарлардан тортиб оддий колхозчиларгача астойдил меҳнат қилдилар. 2120 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 31 центнердан ошириб ҳосил олдик. Давлатга 6580 тонна пахта сотилди. Бу районимизда тайёрланган жами пахтанинг қарийб 20 процентини ташкил этади.

...РАИСНИНГ мулоҳазалари юз фоиз бўлмаса-да, асосан тўғри. Буни инкор этмаймиз. Колхознинг Жданов участкасида ер шароити ҳақиқатан ҳам оғир. Бу ерларда пахтадан мўл ва сифатли ҳосил олиш учун кўп меҳнат, маҳорат талаб этилади.

Бироқ область партия комитетининг пленумида Янгийўл районидаги «Ленинизм» ва Н. Ниёзов номли колхозлар давлатга пахта сотиш планини бажара олмади», деб конкрет таъкидлаб ўтилди. Демак, ўртоқ А. Исоқов берган изоҳдаги рақамлар қўшимча изоҳ талаб қилади.

Энди сўзни колхоз бош агрономи Мирзадавлат ЙУЛДОШЕВдан эшитамиз:

— АВГУСТ ойларининг ўрталарида раҳбарлар, мутахассислар ва тажрибали деҳқонлар билан биргаликда далаларни айланиб чиқдик. Ҳамма карталарни бирма-бир кўздан кечириб, ҳосил чўғини чамаладик. Ўшанда гектаридан 38—40 центнердан хирмон кўтаришга қатъий ишониб, жуда хурсанд бўлган эдик.

Афсуски, худди шу кезларда вилт ўзини кўрсатди. Бу касаллик тарқалмаган бирорта карта қолмади. Жами пахта майдонининг 60—70 проценти ёппасига вилтга чалинди. Ғўза туплари остидаги 3—4 та кўсакни ҳисобга олмаганда юқори қисмидаги ҳосилнинг ҳаммаси пишиб етилмай туриб, қовжираб қолди.

1981 йилда райондаги ҳамма хўжаликларда вильт касали тарқалганлиги тўғри. Аммо, қолоқлик сабабини фақат вилт билан боғлаш нотўғри. Бир қатор бригадаларда ғўзаларга ишлов бериш агротехникаси бузилган. Жумладан, Мажид Бўрибеков, Ботир Тиллаев, Малик Нурбоев, Отабой Шербоевлар бошчилик қилаётган бригадаларда дала ишлари намунали ташкил этилмади. Бу бригадаларнинг аъзолари ғўза парваришида сидқидилдан, жон куйдириб ишламадилар. Сувчилар баъзан ғўзани чанқатиб қўйсалар, баъзан меъёридан ортиқча захлатиб юбордилар. Бу эса ҳосил тугунчаларининг камайишига олиб келди. Бунинг устига йиғим-терим ҳам яхши уюштирилмади. Оқибатда бу бригадаларда йиллик планлар бажарилмади.

КОЛХОЗДА 192 КПСС аъзоси, 8 аъзоликка кандидат бор. Бу — катта куч, албатта. **Партком секретари Маҳкам РИЗАЕВ** коммунистларнинг ўтган йилги пахта ҳосили учун олиб борган курашлари ҳақида ҳикоя қилади:

— Чигит экиш давридан бошлаб оғир иш участкаларига коммунистлар сафарбар этилди. Улар ёз бўйи ҳар бир соҳада авангардлик ролини ўйнадилар.

Ҳар ойда канда қилмай, икки марта партия комитети бюро йиғилиши ўтказилиб турилди. Дала шийпонлари мавсумга барвақт тайёрланди. Бу ерда иссиқ овқат тайёрланиб, колхозчиларнинг иш вақтларидан юксак унум билан фойдаланишга ҳаракат қилинди.

Терим мавсуми бошлангач, бюро аъзолари участкаларга масъул қилиб қўйилди. Пахта штаби ҳам асосан коммунистлардан тузилди. Улар ҳар куни кечқурун колхоз идорасида йиғилишиб, кунлик терим натижаларини муҳокама қилиб бордилар. Йўл қўйилган камчилик ва нуқсонлар очиб ташланиб, уларни бартараф этиш чоралари белгилаб олинди.

ЎЗ ХАТОСИНИ, камчилигини тан олиш, бу ҳақда рўйи-рост гапириш — марднинг иши. Бу айб эмас. Биз колхоз раҳбарлари билан суҳбатлашар эканмиз, улардан шуни кутган эдик. Улар эса, кўпроқ табиий қийинчиликларни сабаб қилиб кўрсатдилар. Ҳолбуки, сабаб бошқа, баҳона бошқа. Бунинг ўрнига имконият қидирилса, мақсадга эришиш йўллари топилади.

Биз бутун умрини пахтачиликда ўтказган колхоз ветеранлари Қурбонали ота Нажмиддинов кўп йиллар давомида 45—50 центнердан ҳосил олиб келган уста пахтакор Зиябой Ризаев, Абдулла Ортиқовнинг биринчи шогирдларидан бўлиб, 30 йилдан бери бригадирлик қилиб келаётган Омонқул Айтқулов, Абдураҳмон Чўпонов, Мовий Идрисов, Абдумурод Абдуумаровлар билан ҳам суҳбатлашиб, қолоқлик сабаблари, шунингдек колхознинг аввалги шон-шуҳратини қандай қилиб қайта тиклаш мумкинлиги ҳусусидаги фикр ва мулоҳазалари билан танишдик. Хуллас, оддий колхозчидан тортиб раҳбар кадрларгача ҳамма ҳосилдорликнинг пасайиб кетиши сабабларини биринчи галда вилт касали билан изоҳлайдилар.

Колхозда вилт касаллигининг олдини олиш учун эса зарур чоралар кўрилмаяпти. Бу соҳада энг ишончли тадбир бўлган алмашлаб экиш қониқарли эмас. Ўн далали система жорий этилиб, уч йил беда, етти йил пахта экилади. Бироқ, «Тошкент» нави ҳам кетма-кет 4—5 йил экилгач, вилтга чалинмоқда.

Бундан ташқари хўжаликда пахта навини ҳар йили қисман алмаштириб туришда ҳам дадиллик етишмайди. Баъзи бригадаларда «Тошкент» нави ўрнига «АН-402», «АН-408» навлари экилганда вилт касали бўлмаяпти. Бироқ бу навга ишлов бериш агротехникасида хатоларга йўл қўйилиб, ҳосил кеч етиляпти. Натижада йиғим-терим ёғин-сочинли кунларга қолиб кетиб, ҳосилдорликда ютқазилмоқда.

Ўтган йил кўсак қурти ҳам ҳуруж қилиб, деярли ҳамма карталарга тарқалди. Мутахассислар ўз вақтида чора кўрмадилар. Бепарволик билан тайёрланган ва айни зарур пайтда сепилмаган препаратлар зараркунандаларга таъсир қилмади. Бунинг устига кўсак қурти пайдо бўлаётганлигини текширмай туриб, айрим карталарга сув таралди. Тупроқ етилиб, ОВХ аппаратлари ортилган тракторлар эгатга кирадиган бўлгунча, кўсак қурти ривожланиб, кенг тарқалиб кетди. Оқибатда ҳосилнинг яна бир қисми йўқотилди.

Колхоз ишлаб чиқаришга асосан олий маълумотли мутахассислар раҳбарлик қилишяпти. Бундай кадрлар билан ҳар қандай муаммоларни ҳал этса бўлади. Бироқ, бунинг учун ўзаро аҳил, иноқлик, ҳамкорлик билан бамаслаҳат ҳаракат қилиш зарур. Шу ўринда марҳум Абдулла ота Ортиқовнинг қуйидаги сўзларини эслаш жоиздир: «Колхоз раиси қанчалик билимдон бўлмасин, у агар активларга, мутахассисларга таянмаса, маслаҳатлашиб иш кўрмаса, узоққа боролмайди». Жуда оқилона фикр.

Ҳозир район партия комитети, район ижроия комитети, колхоз правлениеси қолоқликдан қутулиш йўлларини изламоқдалар. Бу соҳада амалий чоралар ҳам кўрилди. Жумладан, бу йил, вилтнинг кўп тарқалиши олдини олиш учун асосий майдонлар ғўзапоядан тўла тозаланиб, сўнгра икки ярусли плуглар билан 30—35 сантиметр чуқурликда шудгор қилинди. Ҳайдаш олдидан гектар ҳисобига 250 килограммдан аммофос, 200 килограммдан калий солинди.

Илгари колхоз тўртта участкага бўлинган эди, энди иккитага камайтирилди. Ҳосилдорликни кескин камайтириб юборган 5-, 12 ва 17-бригадаларнинг бошлиқлари ҳам алмаштирилди.

Жданов участкасидаги 600 гектар ерда сизот сувларини қочириш учун 12 та насос ўрнатишга қарор қилинди. Бу йил 100 гектар ернинг мелиоратив ҳолати яхшиланиб, капитал текисланиши керак. Бу ишга 10 та бульдозер, 4 та грейдер жалб этилади.

Аниқ режалар тузилганлиги ишнинг бошланиши, холос. Энди уни тўла-тўкис охирига етказиш лозим. Бунинг учун колхоз раҳбарлари ва мутахассислари ўтган йиллар сабоқларидан тўғри хулоса чиқариб, ишда бурилиш ясаш мақсадида астойдил, коммунистчасига курашишлари керак бўлади.

А. ЙУЛДОШЕВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

СЕРФАЙЗ ХОНАДОН

Оҳангаронликлар бу хонадонни яхши билишади. Унда қаҳрамон она Ўғилой ая ва коллективлаштириш ветерани Жалолхон ота Қосимовлар истиқомат қилишади.

Отахон Октябрь инқилобининг дастлабки кунларидаёқ комсомол сафига кириб босмачиларга қарши курашди, колхоз тузишда фаол иштирок этди. Узоқ йиллар халқ маорифи системасида ишлади. Қирқ икки йиллик педагогик фаолияти муносиб баҳоланиб, «Ўзбекистон ССР халқ маорифи аълочиси» унвони берилди. Ўғилой ая ҳам унинг кўмагида паранжини ташлаб, қишлоқ хўжалик артелида сидқидилдан меҳнат қилди. Хотин-қизлар ўртасида саводсизликни тугатишда активлик кўрсатди.

Эл иззат-ҳурматига сазовор бўлган Жалолхон ота ва Ўғилой аялар фарзандлар тарбиясига ҳам катта эътибор бердилар. Ўн нафар ўғил-қизлари ҳозирги кунда халқ хўжалигининг турли соҳаларида ҳалол меҳнат қилиб, ҳурмат-эътибор топмоқдалар.

— Меҳнат ва курашларимиз зое кетмади, — дейди отахон. — Шундай ажойиб кунларга етиб келдик. Ўттиз невара-чеварамиз бағримизда. Фарзандларимизнинг ҳаммаси уйли-жойли, меҳнатидан, турмушидан мамнун. Ҳур замонадан, партия ва ҳукуматимиз ғамхўрлигидан миннатдормиз.

М. АЗИМОВ,
Ворошилов номли совхоз.

ҲАЁТ ЧОРРАХАСИДАГИ ЁШЛАР

ТАҚРИЗ

Маълумки, бирон-бир ўзгариш ёки ривожланиш сиёсий ва иқтисодий соҳаларга нисбатан кишилар психологиясида жуда секинлик билан рўй беради. Шу сабабли ҳам жамиятимизда хотин-қизлар масаласи сиёсий-маънавий жиҳатдан ҳал этилган бўлса-да, айрим кишилар психологиясида ҳанузгача хотин-қизларга паст назар билан қараш каби иллатлар сақланиб қолаётир. Ёш ёзувчи Ғаффор Ҳотамовнинг Ғ. Ғулом номидаги Адабиёт ва санъат нашриётида чоп этилган «Қайтиш» деб номланган биринчи қиссасида мана шу муҳим аҳлоқий проблема кескин қилиб қўйилган.

Ёш олим Акрам ва мутахассис Ҳосият бир-бирини севишади. Улар турмуш қуриш тараддудида. Фақат Акрамнинг илмий иши-ю, Ҳосиятнинг мутахассислар тақсимотида Наманган областига ишга жўнатилганлиги тўй учун монелик қилиб туради. Бир қарашда, ҳамма ишлар жойида. Лекин мана шу севишганлар ўртасида «Қоработир» пайдо бўлади. У анойилардан эмас, ўта замонавий, ақлли, ўқимишли ва «қўли узун», кимсан райпо раиси Адҳам Воҳидович! У ўз ҳаракатини ниқоблаб ҳам ўтирмайди. Мақсади аниқ— Ҳосият билан «ўйнаб-кулиш», холос. Лекин у ўз ниятига шундай устомонлик ва пухта ўйланган режа билан эришадики, натижада Ҳосият унинг олдига «ўз оёғи» билан келади. Ёш мутахассис ўргимчак инидай пишиқ тўқилган тузоққа қандай тушиб қолганини ҳам сезмайди. Қиз болалик қалбида ўчмас из қолдирган бир фожиадан қочиб, иккинчи бир фожиага юз буради. У ёш ва боқира қизларни ўз домига тортиб ўрганган ўргимчак тўридан қутулиб чиқиш йўлида қурбон бўлади. Адҳам Воҳидович ўзининг ёвуз ниятига эришиш мақсадида Ҳосиятни илондай авраиди, қўғирчоқдай ўйнатади. Акрам ҳарчанд уринмасин қизни унинг «панжа»сидан қутқариб ололмайди.

Ёш ёзувчи асар сюжетида қаҳрамонлар тақдирини ҳал қилувчи воқеаларни шундай бир фокусга йиғиб берадики, бу ҳол муаллифга бир томондан баёнчиликдан қочиш, иккинчидан, қаҳрамонлар руҳиятини чуқур психологик таҳлил қилиш, учинчидан, ҳодиса оқимига китобхон диққатини сусайтирмай туриш имконини беради. Шиддат билан ривожланаётган шу бир кунлик воқеаларгина эмас, балки бир неча ойлик, ҳатто бир неча йиллик ўтмиш воқеаларининг бирмунча сокин оқими ихчамлашган ва қуюқлашган ҳолда қаҳрамонларнинг ўйларида кечади, уларнинг руҳияти орқали ўтади.

Қисса ошхонада ўтирган Акрамнинг атроф-муҳитни кузатувидан, унинг руҳида рўй бераётган ғалаёнлар тасвиридан бошланади. Бу ғалаён асар сўнггигача йигитни тарк этмайди. Иккинчи бобдан эса унинг ёнига «тараддудланган», «талмовсираган», «юраги зирқираган» Ҳосият келиб қўшилади. Кейинги бобларда биз Акрамнинг гоҳ Носир ака ва ўз отасига, гоҳ ресторан олдидаги «қирра бурун йигит» у, «қадди шамшоддек қиз»га, гоҳ Ҳосиятнинг хати-ю, телевизорга чиқиш тафсилотларига боғлиқ ўйлари, улар орқали эса йигитнинг маънавий дунёси-ю ўтмиш тақдири, уни ўраб турган муҳит билан танишамиз. «Сиқимланган анордай бағри ситилган» Ҳосиятнинг руҳий ҳолати, гоҳ унинг ўз тақдирига, гоҳ ҳатти-ҳаракатларига доир биз учун ҳали сабаби мубҳам ўйларидан воқиф бўламиз. Негадир бир-бирини тушунишни истамаётган, лекин бир-бирига талпинаётган икки ёшнинг тўқнашув манзараси кўз олдимизда гавдаланади.

Акрамнинг Носир ака билан «нозик» мулоқоти, меҳмонхонадаги Акрам ва Ҳосиятнинг тагдор гаплари, Дилбар, Ольга, Нилуфар ва Ҳосиятнинг Адҳам Воҳидович билан ғаройиб суҳбатлари, Акрамнинг кузатувлари ва саволи асносида ниҳоят бутун диққат-эътибор Ҳосиятга — асардаги энг асосий жумбоқни очишга— қизнинг интиҳосиз ўйлари, ожиз талпинишлари ва шулар орқали аччиқ қисматини ёритишга қаратилади. Ҳосият ўзининг таҳликали, қўрқинчли бир туш сингари ўтмишини хаёлида бирма-бир гавдалантиради...

Шундан кейин асарнинг воқеалари янада шиддатли тус олади. Ёзувчи гўё ҳаётдаги қарама-қарши қутбларни, бир-бирига зид характердаги қаҳрамонларни бир жойга — меҳмонхонанинг бир номерига тўплайди ва уларнинг шу ҳолатига китобхонни ишонтира олади.

Қисса давомида кўпроқ ўй — изтироблар, иккиланишлар фонида гавдаланган қаҳрамонлар асар финалида фаол ва қатъий ҳаракатга киришадилар. Ҳосиятнинг ўзига хос «исёни», Акрамнинг Адҳам Воҳидовичга қарши «ҳужум»лари шулар жумласидандир. Умуман қисса каби бу тўқнашувлар ҳам ёвузлик ва эзгулик ўртасидаги азалий курашнинг бутун мураккаблигини, эзгулик ғалабасининг машаққатли йўлини рўй-рост кўрсатиб тургандай бўлади. Кўз олдимизда ўзига хос характерлар, айни пайтда ёвузлик ва эзгулик тимсоллари гавдаланади.

Асарнинг тилига хос фазилатларни ҳам таъкидлашни истардик. Ёш ёзувчи қаҳрамонлар руҳий ҳолатини тасвирлар экан, айниқса ўхшатишлардан самарали фойдаланади.

Қиссани баъзи бир нуқсонлардан ҳоли деб бўлмайди. Унда схематик ўринлар, етарли ёришмаган нуқталар йўқ эмас. Акрамнинг Ҳосиятни куйда бир неча бор учратувларида маълум бир сунъийлик сезилади. Тахминан ўттиз беш ёшлардаги райпо раиси Адҳам Воҳидовичнинг оилавий аҳволини китобхонлар, умумий тарзда бўлса-да, билишни истайдилар. Умуман, бу образ анча декоративлик касб этган. Асар сўнггида Ҳосиятни тахминан тунги соат бирларда қандай машина ва қандай шароитда уриб кетганлиги кишини ишонтирмайди. Бу тасодифда муаллифнинг «қўли» борлиги сезилади.

Аммо булар бартараф этиш мумкин бўлган нуқсонлардир. Муҳими, ёш ёзувчи ўзининг илк қиссасида давримизнинг энг долзарб аҳлоқий проблемаларидан бирини, таъкидлаш мумкинки, жасорат билан кўтариб чиққан. Ҳаётни бутун мураккаблиги билан ҳаққоний кўрсатиш, Акрам ва Ҳосият сингари эсда қоларли образларни яратишга эришган. Бу ҳол ёш ёзувчининг келгуси ижодига катта умид билан қарашга имкон беради.

Р. ОТАЕВ.

● Назира Ҳамдамова Тўйтепа шаҳридаги Фрунзе номли мактабда кўп йиллардан бери дарс бериб келади. Педагогик коллектив орасида ўзининг камтарлиги ва ишчанлиги билан ҳурмат қозонган зиёҳорни ҳамкасблари ўқитувчиларнинг республика VI съездига делегат қилиб сайлашган. Суратда: Назира Ҳамдамова дарс пайтида.
Р. Альбеков фотоси.

● Коммунистик районида китобсеварлар сони тобора ортиб бормоқда. Райондаги «Правда» колхози кутубхонаси 11,5 минг нусха китобга эга. Суратда: кутубхоначи Ким Татьяна китобхон билан суҳбатлашмоқда.
Е. Ботиров фотоси.

СЎРАГАН ЭДИНГИЗ...

УЛКАН САҲНА САРДОРИ

ОКТЯБРЬ РАЙОНИДАГИ Чорсу даҳасидан бошланиб кетган кўчага М. Уйғур номи берилган. Лекин кўпчилик ёшларимиз кўчамиз номи билан аталаётган кишининг ким эканлигини, касби нима, қачон бу ном қўйилганлигини билишмайди. Газета саҳифаларидан бирида ана шу саволга жавоб берсангиз.

Самимий ҳурмат билан Умар ВАЛИЕВ.

УМАР АКА Валиевнинг саволига бажонудил жавоб қайтараман. Тўғри, ҳозирги ёшларимизнинг айримлари ўзбек-совет театрининг асосчиларидан бири, Ўзбекистон ССР халқ артисти Маннон Уйғур (Мажидов) ҳақида камроқ маълумотга эга бўлиши мумкин.

Таниқли артист, актёр, режиссёр Маннон Уйғур 1897 йили Тошкентда туғилган. У ёшлигидан бошлабоқ санъатга қизиққан. Вақт-бевақт сайёҳ ҳамда ҳаваскор артистлар томонидан қўйиладиган спектаклларга ота-онасидан яширинча бориб, томоша қиларди. Айниқса, ўша пайтларда Туркистонга гастролга келган озарбайжон, татар ва бошқа миллатларнинг театр труппалари спектакллари унда театрга бўлган ҳавасни алангалатган бўлса ажаб эмас... 1917 йилга келиб ёш Маннон турли ҳаваскорлик тўгаракларида актер, режиссёр, драматург сифатида қатнаша бошлади.

Октябрь Социалистик Революциясидан кейин М. Уйғур Туркистон қўшинлари сиёсий бошқармаси штабининг топшириғи билан К. Маркс номли профессионал ўзбек театрини ташкил этди. Театрга қобилиятли Аброр Ҳидоятов, Маъсума Қориева, Сайфи Олимов каби ёшларни жалб қилди. Бу театр уч йил давомида Қизил Армиянинг турли қисмларида ўз репертуарларини намойиш қилди.

Шу даврда М. Уйғур Ҳамзанинг «Бой ила хизматчи», «Туҳматчилар жазоси», «Фарғона фожиаси» асарларини саҳналаштирди ҳамда «Туркистон табиби» ва «Ўн икки соатли ҳукумат» саҳна асарларини яратди. 1924 йилдан бошлаб у актерлик ва режиссёрлик маҳоратини ошириш мақсадида Москвадаги театр студиясига боради. У пойтахтдан қайтиб келгач, Тошкентда янги ташкил этилган ўзбек давлат театрига бадиий раҳбар қилиб тайинланади.

1932 йилдан бошлаб у фақат режиссёрлик қила бошлади. Таниқли драматургларимиз Комил Яшин, Зиннат Фатхуллин ва бошқа жуда кўплаб томошабинларга манзур бўлган пьесаларни саҳналаштиришда унинг хизматлари катта бўлди.

Академик театрда қўйилган қатор спектакллар Маннон Уйғур номи билан чамбарчас боғланган. «Гамлет», «Отелло», «Алишер Навоий»лар шулар жумласидандир.

Маннон Уйғурнинг ўзбек миллий театр санъатини ривожлантиришдаги хизматлари партия ва ҳукуматимиз томонидан муносиб тақдирланди. Унга Ўзбекистон ССР халқ артисти унвони берилди. Ленин ордени, икки марта Меҳнат Қизил Байроқ, икки марта «Ҳурмат белгиси» орденлари ва қатор медаллар билан мукофотланган.

Ўзбек театр санъатининг йирик намояндаси ва ташкилотчиларидан бири Маннон Уйғур ижоди гуллаб турган бир вақтда 1955 йилнинг 17 октябрида вафот этди.

Унинг номини абадийлаштириш учун Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармони билан ўртоқ Умар Валиев тилга олган кўчага М. Уйғур номи берилди. Тошкентдаги 22-мактаб ҳам Маннон Уйғур номи билан аталади.

Таниқли актёр, режиссёр Маннон Уйғурнинг 80 йиллиги нишонланган 1977 йилда Сурхондарё область театрига ҳам унинг номи берилди.

Ғафур Ғулом номидаги адабиёт ва санъат нашриёти томонидан чоп этилаётган санъатшунос Эркин Исмоиловнинг Маннон Уйғур ҳаёти ва ижодий фаолияти ҳақидаги китоб яқин кунларда китобхонларга ҳадя этилади.

Э. УРИНОВ,
Ҳамза номидаги Ленин орденли ўзбек Давлат академик драма театри директорининг ўринбосари.

ТОШКЕНТНИНГ 2 МИНГ ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

ШАЙХОНТОХУР АНСАМБЛИ

ШАҲРИМИЗ ОБИДАЛАРИ

Тошкент шаҳрининг Навоий кўчасидаги Шайхонтохур ансамбли ўзининг 600 йиллик тарихига эга. Бундан 15 йиллар муқаддам олиб борилган археологик қазиш ишлари натижасида эса Шайхонтохур мақбарасининг ўзи янада қадимийроқ экани аниқланди.

Шайхонтохур XIX асрда тўлиқ комплекс ҳолига келтирилган. Унинг асосий кириш йўли — дарвозаси ҳозирги Навоий кўчасидан бўлган. У кўркам гумбазли, чортоқ шаклида эди. Чортоқ орқали эса асосий йўл ўтган. У 1892 йил тошкентлик уста Обод ал-Раҳим томонидан ишланган.

Дарвозанинг шарқ томонида Шайхонтохур мақбараси жойлашган. Тарихий манбаларга қараганда у мақбара аввалдан мавжуд бўлган бино фундаменти устига қурилган. Буни қуйидагича шарҳлаш мумкин бўлади:

XIV асрда яшаб ўтган шайх Хованди Тохур мозорини тошкентлик оуҳонийлар турли мақсадларда илоҳийлаштириб юборадилар. Халқнинг унга бўлган ихлосини орттиришга ҳаракат қиладилар. Бунинг натижасида мазкур мақбара бунёд этилади. Кейинчалик бу жойнинг номи Шайхонтохур деб юритилади. Маълумки, XVIII аср ўрталарига келиб Тошкентнинг даҳаларидан бири ҳам ана шу ном билан аталган.

Комплексда унча катта бўлмаган яна бир мақбара мавжуд. Бу қабр ҳақида эса икки маълумот бор. Айтишларича, унга машҳур дашти қипчоқ маликаси Қалдирғоч-биби дафн этилганмиш. Яна бошқа маълумотларга қараганда эса бу ерга қадим ўтмишда Урданинг Қалдирғоч лақабли ҳокими кўмилган дейилади. Шунинг учун ҳам бу мақбаранинг номи гоҳида «Қалдирғоч-биби», гоҳида эса «Қалдирғочбой» деб юритилиб келинган. Уни Шайхонтохур ёдгорлиги билан Оврат масжиди бирлаштириб турган. 1966 йил зилзиласи натижасида эса у бузилиб кетган.

Шайхонтохурнинг ғарбий қисмида Юнусхон мақбараси жойлашган. Катта ва кўркам бино XV асрда бунёд этилган. У Тошкентнинг Темурийлар давлатига қўшилган вақтларига тўғри келади.

Ўз оғаси билан бўлган жангда тахтидан ажраган Юнусхон ёрдам сўраб Самарқандга — Улуғбек ҳузурига сўнг Ҳиротга — Шоҳруҳ ёнига боради. Улардан тегишли ёрдамни олгач эса аввал Еттисувни, сўнг (1485 йил) Тошкентни эгаллайди. Шаҳарни ўз ҳокимиятининг марказига айлантиради. Мақбара эса унинг ўлимидан кейин ўғли Аҳмадхон томонидан қурилган.

Айрим оғзаки маълумотларга қараганда Юнусхон Бобирнинг бобоси бўлган, дейилади. Маълумки, шоҳ Бобирнинг онаси тошкентлик Юнусхоннинг қизи бўлган. Маълум даврларда эса у ҳокимиятни бошқарган. Лекин ана шулар ҳақида гувоҳлик берувчи ҳеч қандай ёзма манба шу вақтгача топилган эмас.

Шайхонтохур территориясида XIX асрга оид яна уч масжид биноси бўлган. Булар занжарлик Ғариб ва Саид Азимбой (тошкентлик йирик савдогар)лар томонидан қурдирилган. Юнусхон мақбараси яқинида эса 1913 йилда бунёд этилган минора ҳам бўлган. Шимолроқда ўзининг чиройли нақшлари билан шуҳрат қозонган «Хотин масжид» (1854 йил) жойлашган эди.

Шаҳримизнинг йирик маданий бойликларидан бўлмиш Шайхонтохур комплексининг қайта тикланиши 1924 йилда бошланган. Лекин 1966 йилги зилзила натижасида у қаттиқ шикастланди.

1975 йил Ўзбекистон тарих ва маданият ёдгорликларини сақлаш Тошкент шаҳар Совети ташаббуси билан бу ерда умумшаҳар ҳашари эълон қилинди. Натижада комплекс тартибга келтирилди. Атрофи тозаланиб, ариқлар очилди. Ёдгорлик йўлаклари асфальтланди. Манзарали ва гул кўчатлари ўтказилди. Шунингдек, ансамблни таъмирлаш ишлари ҳам бошлаб юборилди. Жамиятнинг шаҳар Совети томонидан қурилиш ишлари учун 50 минг сўмга яқин маблағ ажратилди. Бундан ташқари давлат томонидан ҳам бу ишлар учун кўплаб пул берилмоқда.

Ҳозирда Шайхонтохур ансамблида таъмирлаш ишларини республика Маданият министрлигига қарашли махсус илмий-лойиҳалаш реставрация устахонаси коллективи олиб боряпти. Қурувчилар Тошкентнинг 2 минг йиллик юбилейи нишонланадиган кунгача ёдгорликнинг машҳур чортоқли дарвозасини қайта тиклайдилар. Умумий пардозлаш ишларини туғаллашади.

А. МУҲАММАДКАРИМОВ,
Ўзбекистон тарих ва маданият ёдгорликларини сақлаш жамияти Тошкент шаҳар Совети раисининг муовини.

КАЛИНИНГРАДДАН ХАТ

„ЧИРЧИҚ“ ОКЕАНДА

КАЛИНИНГРАДДАГИ балиқчилик портига балиқ тутадиган кема келиб тўхтади. Унинг баланд деворида йирик оқ ҳарфлар билан «Чирчиқ» деган сўз ёзилган эди. Бу кема 1971 йилда Германия Демократик Республикасининг ишчилари томонидан бунёд этилган.

Ўн йил балиқ овлайдиган кема учун унчалик катта муддат эмас. Бироқ, мана шу қисқа даврнинг ўзида «Чирчиқ» Атлантиканинг деярли барча йўлларини кезиб чиқди. У қаерда бўлмасин, қаерда балиқ овлаш билан шуғулланмасин, кема экипажи аъзолари ҳамиша дунёда биринчи социалистик мамлакат вакили эканликларини унутишмайди, совет кишиси деган юксак номга муносиб бўлиш намуналарини кўрсатишади, дадил ва жасоратли бўлишади.

Бир куни океанда 12 балли пўртана рўй берди. Радист SoS» ташвишли сигналини қабул қилди. Жунбушга келган табиий офатда чет эллик кема ҳалокатга учраган эди. «Чирчиқ»нинг капитани Василий Георгиевич Лиханов чўкаётган кемага ёрдам беришга қарор қилди. Кўп фурсат ўтмай совет денгизчилари ағдарилган балиқчилар кемасини кўришди. Унинг атрофини бир неча киши жон талвасасида ушлаб олган эди. «Чирчиқ»нинг экипажи жуда қийин шароитларда чет эллик балиқчиларни — олти кишини ўз кемаларининг бортига олишди. Ҳалокат ёқасидан тортиб олинган балиқчилар совет ҳамкасбларига ўз вақтида берилган ёрдам учун самимий миннатдорчилик изҳор этдилар.

Албатта, бу денгиз ҳаётида учрайдиган камдан-кам ҳодиса. «Чирчиқ»нинг экипажи эса одатда ўзининг кундалик иши — анча масъулиятли ва шарафли иш — балиқ тутиш билан шуғулланмоқда. Уларнинг фаолиятида ҳар хил кунлар бўлади — унумли ва унумсиз кунлар. Омадли кунларда балиқларга тўла траларни тортиб улгуролмайсан...

Мана, кема Калининград балиқчилик портига етиб келди. У ўз трюмида юзлаб тонна турли хил балиқларни келтирди.

Траллардан юкни тушириш пайтида биз каютага кўтарилдик. Салонда саранжом-саринжомлик, шинамлик ҳукмрон. Деворларда Фахрий ёрлиқлар, вимпеллар, фото суратлар. Шу ернинг ўзида кема музейи ташкил этилган. Фотосуратлар, газеталардан қирқиб олинган турли ҳажмдаги мақолалар, Чирчиқ шаҳрининг тарихи, меҳнат ва маданий ҳаёти ҳақида ҳикоя қилади. Кеманинг ҳар бир ёш меҳнатчиси унга қадам қўяркан, ўз фаолиятини музей билан танишишдан бошлайди. Шунингдек, музейда ёшларнинг мураббийлари бўлган ветеранлар ҳамда денгиз саноатининг пешқадамлари бўлмиш илғор ёшлар билан танишиш мумкин. Уларнинг суратлари Ҳурмат тахтасига қўйилган. Петр Ермоленко, Алексей Самойлов, Анатолий Колзунов, Павел Баришев, Василий Троценко, Георгий Давидовлар шулар жумласидандир.

«Чирчиқ» траулерининг ишлаб чиқариш муваффақиятлари анча салмоқли. Ўн йил мобайнида у бирнеча минг тонна балиқ тутди. Айниқса, кейинги йиллар оғир бўлди — илгари балиқ овланган анъанавий районларда чегараланиш вужудга келиб, янги районларни ўзлаштиришга тўғри келди. Бу эса бирмунча қийин ва мураккаб ишдир. Бироқ, траулер коллективи мана шу қийинчиликларни ҳам мардонавор енгиб, ўнинчи беш йиллик планини барча кўрсаткичлар бўйича ошириб бажарди. Ўн биринчи беш йилликнинг дастлабки йили планини эса Улуғ Октябрнинг 64 йиллиги арафасида адо этдилар.

Кеманинг балиқ ортилган юкхоналари бўшади. Профилактик ремонт тугалланди. Зарур озиқ-овқат ва материаллар ортиб бўлинди. Капитан В. Лиханов команда берди. «Чирчиқ» траулери оҳиста жойидан жилиб, океан бағрига йўл олди...

Е. АЛЕКСАНДРОВ.
Калининград.

ЁШ ТЕХНИКЛАР

● Бир неча йилдирки Чиноз районидаги ёш техниклар станцияси область кўрикларида яхши ўринларни эгаллаб келмоқда. Суратда: ракетасозлар тўгарагининг аъзолари навбатдаги машғулотда.

Р. Альбеков фотоси.

ЁВВОЙИ ГУЛ

А. ПЕТРОВ.

ҲИКОЯ

Эслолмайман, қайси бир ёзувчи айтган: «Баҳорда табиат янгидан туғилади ва ҳиссиёт ўткирлашади». Менимча ҳақ гап. Бўлинмамизда эса менга қарши чиқишди. Тўғри, табиат янгиланишини тан олишди, лекин ҳиссиёт масаласида — кулги қилишди. Взвод доирасидаги файласуф Нетудихатка мазах тарзида елкамга қоқиб, деди:

— Икковингиз ҳам янглишасиз: сен ҳам, сенинг ёзувчинг ҳам. Муҳаббатнинг биз солдатларга дахли йўқ. Кейин, худди қоидадаги каби, наряд ҳаммадан кўра кўпроқ ошиқларга «Кулиб боқади». Мабодо пайқамаганмидинг?

Умуман, мени бир чўқишда мот қилди. Мен ҳатто эътироз ҳам билдиролмадим. Ашёвий далиллар керак эди. Мен, бўлинмамизнинг айрим жангчилари, жумладан Нетудихатка ҳам шахсий вақтларини кутубхонада ўтказишни одат қила бошлаганларини сезиб қолдим. Хўш, нима бўпти, маданиятли кишилар китоб ўқишни севади демоқчисиз. Шундайми?! Йўқ, мутлақо. Китоб ўқишга эмас, Леночкага, кутубхоначига маҳлиё боқиш учун боришади.

Аслида, мен уларни айблаёлмайман. Леночканинг кўзлари қанақалигини билсангиз эди! Мана мен ўзим бир ой кутубхонага қатнадим, барча техник терминлар луғатини ўқиб битирдим. Нигоҳимни узолмадим. Сиз яхшиси солдат клубининг бошлиғидан сўранг, у бечора қироат залига қанчалаб қўшимча стол, стул қўйди экан...

Мен, албатта, ўзимни ҳеч нима билмаган қилиб кўрсатдим. Тўғри, бир куни сўрадим: сизга нима бўлди, оғайнилар, кутубхонага серқатнов бўлиб қолдингиз? «Эҳ-е, улар мени шунақаям қойил қолдиришдики!» Маълум бўлишича, оддий жангчи Смирнов, ўқувчилар конференциясига тайёрланаяпти ефрейтор Бичков радиотехникага оид барча адабиётни ўқиб чиқишга азм этибди. Нетудихатка мунозара учун материал тўплаяпти

«Сен ҳам, — деди у, — маданий савиянгни оширсанг ёмон бўлмасди».

Мен-а! Леночка билан бирга бир юз элликта китобни ремонт қилдим ва тўрт марта кутубхонани ёпишга ёрдам берганимдан у шўрликнинг хабари йўқ!

Бироқ, мен ранжимадим. У тўғри айтди. Менинг ўзим ҳам маданий савиямни оширишга, Леночкани киного таклиф этишга ҳаракат қилиб юргандим. Сусткашлик кетмайди энди. Бу орада май байрами келиб қолди.

— Бошқа пайсалга солмайман, — қарор қилдим мен. — Биринчи майда таклиф қиламан!»

Лекин, планим совун пуфагидек силлиққина ёрилиб кетди. Фамилиям байрамнинг биринчи куни ошхонада суткалик нарядда турадиганлар рўйхатига тушиб қолибди.

«Леночкани байрам билан табриклаш керак, — ўйладим мен. — Нимадир совға қилиш керак».

Военторг магазини пештахталарини тахминан бир соатча таҳлил қилдим. Магазиндан эса қуруқ қайтиб чиқдим. Конфет олайми? Унга қанақаси ёқишини билмайман. Атир? Қандайдир, ноқулай. Гул? Ҳа мана бу бошқа гап! Аммо уни қаердан топиш мумкин? Бирдан эсладим: машқ даласи чеккасида, дарё соҳилида ёввойи гул ўсади. Олти километр у ёққа, олтита — бу ёққа.

Инструктаждан сўнг рота старшинаси ҳузурига чопдим.

— Ўртоқ старшина! Машқ даласидан ёввойи гул олиб келишга рухсат беринг!

— Бошқа ҳеч ёққа боргингиз келмайдими! — кесатди старшина.

Мен планим барбод бўлаётганлигини ҳис қилдим, бироқ, старшинанинг тозалик, саришталик ва шинамликка ўчлигини билганим ҳолда, унга тушунтиришга уриндим:

— Мен кўпчиликни ўйлаб айтяпман! Биринчи майда Ленин хонасига гулдаста қўйсак ёмонми?

— Ёввойи гул? Ленин хонасига? Яхши фикр! Фақат, сиз наряд олдидан дам олишингиз керак-ку.

— Мен бир зумда! Жамоат иши-ку, — ўтиндим мен. У менга рухсат қоғози ёзиб берди, вақтни белгилади. Белгиланган мудатда икки даста ўрмон гўзали билан казармага қайтиб келдим.

— Эҳ, жуда соз! — деди старшина. — Ҳидини қара! Қойил Ефимов, ўртоқларингга ажойиб совға қилдинг. Иккинчи гулдастани эса...

Мен у ёқ-буёғимни тартибга келтириб, кутубхонага югурдим. Леночкани чақирдим, байрам билан муборакбод этиб, гулдастани топширдим. Шу, тақдим қилиш дақиқаларида илмоқлироқ бир нима демоқчи эдим, юрагим бетламади: мендан, қолаверса, бутун бўлинмамиздан. Яна шалвираб, казармага жўнадим.

Нарядни расво кайфиятда қабул қилдим. Ўзимнинг уятчанлигимни сира кечира олмасдим. Кечки овқатланиш тугаши билан, ошхона бўйича навбатчи чақириб қолди: «Ефимов, телефонга!» Трубкани олдим:

— Витя, менга сизнинг ёрдамингиз керак! Мен навбатчидан ўн минутга рухсат сўрадим. Югурганимча кутубхонага келиб иккинчи қаватга кўтарилишим билан ёввойи гул иси димоққа урилди. Леночкага ҳисоб бердим: буйруғингизга биноан етиб келдим. У эса бир оғиз сўз демай, мени қўлимдан ушлаганча кутубхонага бошлади. Эшик очилди, ҳоҳ ишонинг, ҳоҳ ишонманг, столларда, стулларда, жавонларда — ёввойи гул тўлиб кетган эди.

— Бизникими? — сўрадим.

— Сизники! Нима қиламиз?

Елкамни қисдим. Ростдан ҳам, буларни қаёққа қўйиш мумкин? Бирдан хаёлимда бир фикр ярқ этди: «Келинг, дедим, ҳаммасини мен олиб кетаман. Жойини топаман». Леночка эса сирли жавоб қилди: «Нега энди ҳаммасини бўларкан? Бир дастасини қолдиринг. Биринчисини». Ёввойи гулларга қучоғимни тўлдирганча ошхонага жўнадим. Ошхона бўйича навбатчи мени кўриши билан ранги ўзгарди.

— Бу нимаси? Нимага керак?

— Эстетик тарбияга.

Кўнди. Энг чиройли дастани бизнинг бўлинма ноушта қиладиган столга қўйдим...

Ўйлайсизки, шу билан ҳаммаси тугади? Йўқ. Кечқурунги йўқламада старшина мени саф олдига чиқарди ва раҳматнома эълон қилди. Мен, табиий, бу тадбирни амалга оширишда бутун бўлинма иштирок этганини таъкидладим. Старшина эса бунга жавобан шундай деди: «Биламан. Ҳаммасига ўзим рухсат берганман! Сизни эса ташаббусингиз учун тақдирладим».

Старшина сафни тарқатди, мен болалар олдига келдим:

— Хўш, қалай, баҳорда ҳиссиёт ўткирлашар эканми, ёки йўқ? — дея сўрадим. Жим...

Аҳволни мендан сўрасангиз, осойиштаман. Леночка мен билан киного боришга розилик берди. Нима бўпти? Менинг шунчаки кўринишим сокин ва индамас, аслида эса... Нимани ният қилсам — эришаман!

Русчадан Ҳ. Олимжонов таржимаси.

ҲАМШАҲАРЛАРИМИЗ ШУНДАЙ ХИЗМАТ ҚИЛМОҚДАЛАР

БАЛЛИ, БОТИР!

— Оддий солдат Маъдиев, командирнинг ҳузурига киринг.

Ботир навбатчининг овозидан сергак тортиб, командир хонасига йўл олди. Офицер Попов ўз хонасида бўлинмага янги келган шофернинг ҳужжатларини кўздан кечирарди. У абжирлиги ва чаққонлиги юзидан кўриниб турган йигитга синчков назар ташлади. Сўнг мақсадга ўтди:

— Сиз ҳарбий хизматга чақирилмасингиздан аввал ҳам шофер бўлиб ишлаганмисиз?

— Худди шундай!

— Жуда соз. Бизга ўз ишини пухта билувчи шофёрлар керак. Эртадан автомобилни қабул қилиб олиб, биринчи рейс билан шаҳарга жўнайсиз.

Ботирнинг кўзларида ажабланиш аломатлари пайдо бўлди.

— Бир нима демоқчимисиз?

— Ўртоқ капитан, хизматни энди бошлаяпман. Бунинг устига шаҳарни умуман билмайман. Рейсга бир ўзим чиқсам....

— Тушунарли. Ундай бўлса эртага стажер сифатида рейсга жўнайсиз.

Оддий солдат Б. Маъдиевнинг ҳарбий хизмати ана шундай бошланади. У аввало шаҳар кўчалари, чорраҳалари, йўл ҳаракати қоидаларини ўрганди. Кўз очиб юмгунча хизматнинг бир йили ҳам ўтиб кетди. Бу бир йил Ботир Маъдиев учун ўқиш, ўрганиш, чиниқиш йили бўлди. Ҳозир ҳарбий ва сиёсий тайёргарлик аълочиси, разрядли спортчи. Лекин, у бу билан кифояланиб қолмади. Ўқишни давом эттирган ҳолда бўлинмада ҳайдовчилар тўгараги ташкил қилиб, унга ўзи бошчилик қилди. Ўз билимларини ёшларга ўргатмоқда. Бу билан хизматдошларининг ва командирларининг ҳурмат-эътиборини қозоняпти.

Бугунгача ефрейтор Ботир Маъдиевнинг хизмат карточкасида 20 дан ортиқ раҳматномаларни ўқиш мумкин.

Ҳарбий хизматга чақирилгунча Тошкентдаги 93-автотранспорт корхонасида шофер бўлиб ишлаган Б. Маъдиев ҳозир ҳам ўз севимли касбини давом эттираётир. Давом эттирганда ҳам худди аввалгидек, намунали, авариясиз, бошқаларга ўрнак қилиб кўрсатадиган даражада.

Л. ЯКОВИШИН,
«Н»-қисм.

ЭРТАК КЕТИДАН ЭРТАК

«Мелодия» Бутуниттифоқ грампластинка фирмасининг Тошкентдаги магазин салони каталогларида болалар ҳамда ўсмирларга мўлжаллаб чиқарилган юздан зиёд пластинкаларни учратиш мумкин. Метронинг Ҳамза станцияси ёнгинасида жойлашган магазин доимо одамлар билан гавжум. Катталар бу ердан жажжи ўғил-қизлар учун исталган «Эртак» пластинкани танлашлари мумкин. «Жаҳон халқлари эртаклари» циклидаги пластинкалар тўпламига эса Африка, швед ва вьетнам, ўзбек ва туркман халқлари эртаклари киритилган.

СТУДЕНТЛАР УЧУН ШИФОХОНА

Тошкент қишлоқ хўжалиги институти яқинидаги янги тўрт қаватли муҳташам бино студентлар саломатлик масканига айлантирилди. Бу ерда ёшлар учун йирик даволаш профилактика комплекси ташкил этилди. Комплексда поликлиника, дорихона, «Тез ёрдам» подстанцияси ишлаб турипти. Бинонинг асосий қисми профилакторий учун ажратиб берилган. Барча замонавий медицина аппаратлари билан жиҳозланган рентген кабинетлари, клиник ва биохимия лабораториялари тез кунда ишга туширилади. Айрим малакали врачлар студент ётоқхоналарига бириктирилган.

З. МУҲАММАДЖОНОВ.

СПОРТ

ЯНВАРЬ КАЛЕНДАРИ

1982 йилнинг январь ойи спорт мусобақалари салмоғи ва сони жиҳатидан ёз ойлариникидан қолишмайди. Бугун Минск шаҳрида олий лигада қатнашаётган ватерполчиларнинг биринчи тур ўйинлари старт олади. Республикамиз спорт шарафини Тошкентнинг «Меҳнат» командаси ҳимоя қилади. Шунингдек мамлакат чемпионатининг олий лигасида иштирок этаётган «Динамо» ва «Автомобилист» волейболчиларимиз ҳам шу ойда календарь ўйинларни ўтказадилар. Агар аёллар командамиз Запорожьеда бўладиган иккинчи тур ўйинларида финалга чиқишга ҳаракат қилса, эркаклар командаси мавсумнинг дастлабки ўйинларини 16 январда Харьков шаҳрида бошлашади.

Тошкент Давлат университети баскетболчилари ўзларининг ҳужумкор ўйинлари билан мухлисларни мамнун этмоқдалар. Улар айниқса куни кеча ниҳоясига етган учинчи даврада юксак маҳорат кўрсатиб, ҳамма учрашувларда ғолиб келишди ва ўз группасида биринчи ўринни эгаллаб, финал саккизлика кирдилар, ҳал қилувчи ўйинлар шу ойнинг сўнгги хафтасида бўлади.

Январь — қишки спорт турлари ойидир. «Чимён» одатдагидек чанғичиларнинг турли мусобақалари маркази бўлади. Бу ерда кўнгилли спорт жамиятларининг биринчилик ва анъанавий турнирлари ўтказилади. Ўзбекистон терма командаси эса Славскда ўтказиладиган СССР чемпионатида қатнашади.

Шунингдек январь ойи спорт календаридан классик кураш, велоспорт, енгил атлетика, қўл тўпи, теннис, оғир атлетика, қиличбозлик, фигурали учиш, шахмат-шашка ва бошқа спорт турлари ҳам ўрин олган.

Ёшларнинг Бутуниттифоқ III ўйинларининг финал беллашувлари олимпиада программасининг барча турлари бўйича ўтказилади. 12 мингга яқин спортчи қатнашадиган бу якунловчи мусобақалар мамлакатимизнинг йирик шаҳарлари, жумладан Тошкентда ҳам ўтказилади.

КАССАДАН КИССАГА

ТЕКИНХЎРГА ШАФҚАТ ЙЎҚ

Ўзбекистон ССР ҳунар-техника Давлат комитетининг республика соғломлаштириш лагери Журекбоғдан Қизилсувга кўчадиган бўлиб қолди. Турли анжомларни, асбоб-ускуналарни ортиб-тушириш, янги жойга ўрнатиш учун Тошкентдан ёрдам кучи келди. Ҳунар-техника билим юрти ўқувчилари беминнат меҳнат қилдилар. Кенг кўламли иш тез ва соз битди.

Лагерь бошлиғи Муборакшо Рамазонов роса хурсанд эди. Агар ўқувчиларнинг мана шу меҳнатларини пулга чақсами?.. Дарвоқе... Бошлиқ бирдан севиниб кетди. Ана шу севинч оғушида ўз ҳузурига лагерь хўжалиги мудири ва кассири Зайдулла Худойбергеновни чақиртирди.

— Гап бундай, ука, — деди у салмоқланиб. — Бажарилган ишларни бир расмийлаштирсанг. Пулни «арра» қилардик.

Бу гап Зайдуллага жуда хуш ёқди. Бошлиқнинг гапи қонун деди-ю, умри бино бўлиб лагерга келмаган Т. Эгамбердиева, Э. Саримсоқова, А. Дўсова, О. Кубеев кабиларнинг исм-шарифларини тўлов варақасига тиркаб қўйди. Шу тариқа давлатнинг 1858 сўм 59 тийин пули осонгина ўзлаштирилди.

Кассир З. Худойбергенов бу билан чекланиб қолмай киссасини яна ҳам қаппайтириш йўлини ахтарар эди. У энди тамагирликни одат қилиб олди. Пул тарқатаётганда кўзини лўқ қилиб турли баҳоналар билан ишчилар маошидан уриб қоладиган бўлди. У М. Асановга 139 сўм ўрнига 60 сўм берди, боғбон И. Салаевдан 16 сўм 7 тийин уриб қолди. Тўрт ой мобайнида Т. Турдибеков маошидан 158 сўм 77 тийин ўмарди. А. Пўлатовнинг уч ойлик иш ҳақидан 150 сўмни «туя» қилди. Тўлов варақасига Г. Турақова ўрнига жимжимадор имзо чекиб, 140 сўм пулни ўзлаштирди.

Лагерга ревизорлар келишмаганда, таъмагирлик узоқ давом этарди. Яқинда район халқ суди мазкур ишларни кўриб чиқди. Ўз хизмат вазифасини суиистеъмол қилиб, жиноятга қўл урганлар тегишли жазо олишди. М. Рамазонов уч йилга, З. Худойбергенов тўрт йилга озодликдан маҳрум этилдилар.

«Чимён» туристик базасида содир бўлган жиноят ҳам характери жиҳатидан шунга ўхшаб кетади. База директори Маҳмуд Ғофуров катта бухгалтер Мария Умирбекова, кассир Ольга Гордиенко ҳамда инструктор Шомашраб Маюсуповлар билан тил бириктириб, ўз «фаолият»ларини бошлашди. Дастлаб Сулаймонов, Эркамов Эгамбердив, А. Санаев, С. Санаев деган кимсалар кўмир ортиб туширдилар, деган сохта шартнома тузилди. Бунинг учун давлат кассасидан 350 сўм нақд пул олинди. Сал кейинроқ эса базада ободонлаштириш ишлари бажарилди, деб яна 350 сўмни ўзлаштирдилар. Шунга ўхшаш сохта ҳужжатлар билан жами 1350 сўм пул олинди. Шериклар текин пул топишнинг бошқа йўлларини ҳам ахтардилар. Тўлов варақасига умуман базада ишламайдиган ясама фамилиялар тиркалди ва бу билан 4590 сўм 33 тийин пул ўзлаштирилди. Варақадаги ясама фамилиялар қаршисига шахсан директор М. Ғофуровнинг ўзи имзо қўярди. Бундан ташқари, у хотини Г. Ҳамидовани ҳам рўйхатга тиркаб қўйишдан уялмади.

Район ички ишлар бўлими ходимлари бу нопок кишиларнинг барча кирдикорларини очиб ташладилар.

Давлат маблағига кўз олайтирган текинхўрлар ҳар қанча бўйин товламасинлар аниқ далиллар асосида ўз айбларига иқрор бўлишди. Ҳаром йўл билан олинган пул улардан ундирилди. Собиқ директор М. Ғофуров, кассир О. Гордиенко ва инструктор Ш. Маюсуповларнинг мол-мулки мусодара қилинди. Суд М. Ғофуровни саккиз йилга, М. Умирбекова ва О. Гордиенкони олти йилга, Ш. Маюсуповни тўрт йилга озодликдан маҳрум этди.

Б. ҚУДРАТХЎЖАЕВ,
Бўстонлиқ район халқ судининг раиси.

Ғ. ШОИЗАҚОВ,
район халқ судьяси.

Редактор ўринбосари С. МУСАЕВ.

РЕКЛАМА ва ЭЪЛОНЛАР

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

6, 8 январь соат 19.00 да

КАТТА БАЙРАМ КОНЦЕРТИ

ҚАТНАШАДИЛАР:

Бутуниттифоқ профессионал бадиий коллективлар кўриги конкурсининг дипломанти ва Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреати

ВОКАЛ-ХОРЕОГРАФИК «ЛАЗГИ» АНСАМБЛИ

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар:
Ортиқ ОТАЖОНОВ, Гулсара ЁҚУБОВА.

Солистлар: опа-сингил ОЛМАГУЛ ва Урбугул СУЯРБОЕВАлар, Мавлуда ОЙНАҚУЛОВА, Қўзибой ШЕРМАТОВ, Маъмуржон МАДВАЛИЕВ, Фируза СОЛИҲОВА, Мавжуда БАҲРИЕВА, Ойгул ТУРАХУЖАЕВА, Клара ХУЖАЕВА, Валентина ПАШКОВА.

ЎЗБЕК ХАЛҚ ЧОЛҒУ АСБОБЛАРИ АНСАМБЛИ.

Программани — Угилжон ИБОДУЛЛАЕВА олиб боради.
«ЛАЗГИ» ансамблининг бадиий раҳбари — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Ортиқ ОТАЖОНОВ.
Бош балетмейстери — Мунаввар ИСРОИЛОВ.
Музика раҳбари — Нажот ТУРАХУЖАЕВ.
Билетлар концерт зали кассасида соат 14.00 дан сотилади.

Тошкент трамвай-троллейбус ишлаб чиқариш бошқармасининг

1-ТРОЛЛЕЙБУС ДЕПОСИ

(Тошкент шаҳри, Т. Шевченко кўчаси, 28 уй)

Троллейбус ҳайдовчиларини тайёрлайдиган

5 ОЙЛИК КУРСЛАРГА ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Курсантлар, сўнгра ҳайдовчилар трамвай ва троллейбуслардан бепул фойдаланадилар.
Бошқа шаҳардан келган ёлғиз кишилар депо яқинида жойлашган ётоқхона билан таъминланадилар.
Депо хизматчилари 50 процент ҳақ тўлаб форма кийими сотиб оладилар.
МАШҒУЛОТЛАР ГРУППАЛАР КОМПЛЕКТЛАНГАНДАН СЎНГ БОШЛАНАДИ.

УЙ БЕКАЛАРИ, СИЗЛАР УЧУН!

Яхшигина саранжом-саришта ошхонада таом тайёрлаш учун керак бўладиган барча идиш-товоқлар муҳайё бўлгани яхши. Шунинг учун ҳам уй бекалари ўзларининг ошхонасини идиш-товоқлар билан мукаммал қилишаётганида ҳар бир буюмнинг қанчалик фойдаси тегиши ҳақидаги масалани обдан ўйлаб кўришади

Бугун биз уй бекаларининг диққатига Ленин номли Ўзбекистон металлургия заводи (Бекобод шаҳри)да ишлаб чиқарилган эмалланган идишларни тавсия қиламиз.

Бу идиш-товоқлар шаклининг чиройлилиги, ялтироқ эмал билан қопланганлиги, ранг-баранг жозибали гуллар солинганлиги оилан ажралиб туради.

ШАҲАР ХЎЖАЛИК МАГАЗИНЛАРИДАН ҚУЙИДАГИЛАРНИ СОТИБ ОЛИШ МУМКИН:
ЛАГАН, диаметри 500 мм., сиғими 7 литр;
ТОҒОРАЧА-КОСА, сиғими 5 литр;
КРУЖКАЛАР, сиғими 1 литр;
КАТТА ЧОВЛИ, сиғими 2,5 литр;
ЧУМИЧ, сиғими 1,5 литр;
КОСТРЮЛЛАР, узун бандли.

В. И. ЛЕНИН НОМЛИ ЎЗБЕКИСТОН МЕТАЛЛУРГИЯ ЗАВОДИ.
«СОЮЗТОРГРЕКЛАМА» БУТУНИТТИФОҚ БИРЛАШМАСИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН АГЕНТЛИГИ.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.45 — Концерт. 10.45 — Болалар учун фильм. 11.25 — Киносаёҳатчилар клуби. 12.25 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Кинопрограмма 16.00 — Горнчилар, қаердасиз» 16.45 — Концерт. 17.00 — Сенинг ленинча кутубхонанг. 17.45—Павел аралашяпти. Бадиий фильм. 3 ва 4-сериялар. 18.45 — Врач суҳбати. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Экономика тежамли бўлиши керак. 19.45 — Концерт. 20.20 — Олам кинокамера кўзгусида. 21.30 — Время. 22.00 — Концерт. 23.10 — Дунё воқеалари. 23.25 — Поэзия.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.20 — Ҳужжатли фильм. 9.40 — Мақсад. Бадиий фильм. 1-серия. 10.45 — Цирк санъати. 11.15 — Р. Стивенсон. Ҳаёти ва ижоди. 12.15 — Айгалек ансамблининг чиқиши. 12.40 — Звездочет. 13.25— Қадимий рус романслари. 14.00 — Болалар учун фильм. 15.20 — Концерт. 16.00 — Фильм-концерт. 16.50 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.45 — 19.05 — Санъат усталари. О. Андровская. 20.15 — Хайрли тун, кичкинтойлар. 20.30 — Фильм-концерт. 21.10 — Ҳужжатли фильм. 21.30 — Время. 22.00 — Футбол. Халқаро турнир. Болгария—СССР-1.

ТОШКЕНТ-I. 11.30 — Мультфильм. 11.50 — Фильм-концерт. 12.20 — Степан хотиралари. Бадиий фильм. 18.05 — Умид стартлари 18.40 — Шоирлар — болаларга. 19.10 — КПСС XXVI съезди қарорлари — ҳаётга! 19.30 — Ахборот. 19.45 — Фильм-концерт. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Концерт. 21.30 — Время. 22.00 — Халқаро аҳвол кундалиги. 22.15 — Ўлик мавсум. Бадиий фильм. 2-серия

ТОШКЕНТ-II. 18.15 — Телефильм. 18.30 — Бунёдкорлик уфқлари. 19.00 — Химия. 20.00 — Янгиликлар. 20.20 — Математика. 21.20 — Телефильм. 21.30 — Москва-II.

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 6|I да Келинлар қўзғолони (12.00), Оқ танлилар (16.00), 7, 8|I да Абу Али ибн Сино (12.00), Оқ танлилар (16.00).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 6|I да Олифта, 7|I да Тўйдан олдин томоша, 8|I да Дулафрузга тўрт ошиқ.

Тошкент Давлат маданият институти коллективи институт ўқитувчиси Ҳ. А. Эгамбердиевга отаси Асад ЭГАМБЕРДИЕВнинг вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент—П, ЛЕНИН кўчаси, 41.

Телефонлар: редактор ўринбосарлари — 335885, 325747, 337916, 325748; масъул секретарь — 334808, 325353; секретариат — 325750. БЎЛИМЛАР: оммавий ишлар ва хатлар — 334048; партия турмуши — 325778; пропаганда — 325645, саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 325749; қишлоқ хўжалиги — 325647; адабиёт ва санъат — 325767; совет қурилиши — 325645; ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик — 325733; фан маданият ва олий ўқув юртлари — 325553; фотомухбир — 325894.

Р. 07004. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64684. А. 1515.